

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ
പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

ദിനീയകാണ്ഡ

ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.

Table of Contents

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാം

പദ പാഠേ ദ്വിതീയം കാണ്ഡം 3

2.4 ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ-ഇഷ്ടിവിധാനം...3

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം
— —

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതാം പദ പാഠേ ദ്വിതീയം കാണ്ഡം

2.4 ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടിവിധാനം

2.4.1.1

ദേവാ മനുഷ്യാഃ പിതരസ്തേസന്യത ആസന്നസുരാ രക്ഷാച്സി
പിശാചാസ്തേസന്യതസ്തേഷാം ദേവാനാമുത യദല്പം ലോഹിത-
മകുർവൻ തദ്-രക്ഷാച്സി രാത്രീഭിരസുദ്നൻ താൻമ
സുബ്ധാൻ മൃതാനഭി വ്യഛുച്ഛത് തേ ദേവാ അവിദുര്യോ വൈ
നോഽയം മ്രിയതേ രക്ഷാച്സി വാ ഇമം ഘ്നന്തീതി തേ
രക്ഷാഽസ്യുപാമന്ത്രയന്ത താനൃബുവൻ വരം
വൃണാമഹൈ യ - [] 1

2.4.1.1 - Padam

ദേ॒വാഃ | മ॒നു॒ഷ്യാഃ | പി॒ത॒രഃ | തേ | അ॒ന്യ॒തഃ | ആ॒സ॒ന് |
അ॒സു॒രാഃ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | പി॒ശാ॒ചാഃ | തേ | അ॒ന്യ॒തഃ |
തേ॒ഷാ॑ം | ദേ॒വാ॒നാ॑ം | ഉ॒ത | യത് | അ॒ല്പം | ലോ॒ഹി॒തം |
അ॒കു॒ർവ॒ന് | തത് | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | രാ॒ത്രി॑ഭി॒രിതി॑
രാ॒ത്രി - ഭിഃ | അ॒സു॒ഭ്ന॒ന് | താൻ | സു॒ബ്ധാൻ | മൃ॒താൻ |
അ॒ഭി | വീ॒തി | ഔ॒ച്ഛ॒ത് | തേ | ദേ॒വാഃ | അ॒വി॒ദ്യുഃ | യഃ | വൈ |
നഃ | അ॒യം | മ്രി॒യതേ॑ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | വൈ | ഇ॒മം | ഘൃ॒ന്തി |
ഇ॒തി | തേ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | ഉ॒പേ॒തി | അ॒മ॒ന്ത്ര॒യ॒ന്ത |
താ॒നി | അ॒ബ്രു॒വ॒ൻ | വ॒രം | വൃ॒ണാ॒മഹൈ॑ | യത് | **1 (50)**

2.4.1.2

-ദ॒സു॒രാൻ ജ॒യാമ॑ ത॒ന്നഃ സ॒ഹാ॒സ॒ഭി॒തി തതോ॑ വൈ ദേ॒വാ
അ॒സു॒രാ॒നജ॑യൻ തേ॒സു॒രാൻ ജി॒ത്വാ ര॒ക്ഷാഃ॑ സൃ॒പാ॒നു॒ദ॒ന്ത
താ॒നി ര॒ക്ഷാഃ॑ സൃ॒ന്യ॒തമ॑കർത്തേതി സമ॒ന്തം ദേ॒വാൻ
പ॒ര്യ॒വി॒ശൻ തേ ദേ॒വാ അ॒ഗ്നാ॒വ॒നാ॒മ॒ന്ത തേ॒ഗ്നയേ॑ പ്ര॒വ॒തേ
പു॒രോ॒ഽധാ॒ശമ॑ഷ്ടാക॒പാലം॑ നി॒ര॒വ॒പ॒ന്നഗ്നയേ॑
വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ॒ഗ്നയേ॑ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ യദ॒ഗ്നയേ॑ പ്ര॒വ॒തേ
നി॒ര॒വ॒പ॒ൻ യാ॒ന്യേ॒വ പു॒രസ്താദ്-ര॒ക്ഷാഃ॑ സൃ॒ - [] **2**

2.4.1.2 - Padam

അ॒സു॒രാൻ | ജ॒യാമ॑ | തത് | നഃ | സ॒ഹ | അ॒സത് | ഇ॒തി |
ത॒തഃ | വൈ | ദേ॒വാഃ | അ॒സു॒രാൻ | അ॒ജ॒യന് | തേ |
അ॒സു॒രാൻ | ജി॒ത്വാ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | അ॒പേ॒തി | അ॒നു॒ദ॒ന്ത |
താ॒നി | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | അ॒ന്യ॒തം | അ॒ക॒ർത | ഇ॒തി |
സ॒മ॒ന്ത॒മി॒തി॒ സം - അ॒ന്തം | ദേ॒വാൻ | പ॒രീ॒തി | അ॒വി॒ശ॒ന് |
തേ | ദേ॒വാഃ | അ॒ഗ്നൗ | അ॒നാ॒മ॒ന്ത | തേ | അ॒ഗ്ന॒യേ |
പ്ര॒വ॒ത ഇ॒തി പ്ര - വ॒തേ | പു॒രോ॒ധാശം॑ |
അ॒ഷ്ടാ॒ക॒പാ॒ല॒മി॒ത്യ॒ഷ്ടാ - ക॒പാ॒ലം | നി॒രി॒തി | അ॒വ॒പ॒ന് |
അ॒ഗ്ന॒യേ | വി॒ബാ॒ധ॒വ॒ത ഇ॒തി വി॒ബാ॒ധ - വ॒തേ | അ॒ഗ്ന॒യേ |
പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒ത ഇ॒തി പ്ര॒തീ॒ക - വ॒തേ | യത് | അ॒ഗ്ന॒യേ |
പ്ര॒വ॒ത ഇ॒തി പ്ര - വ॒തേ | നി॒ര॒വ॒പ॒ന്നി॒തി നിഃ - അ॒വ॒പ॒ന് |
യാ॒നി | ഏ॒വ | പു॒രസ്താ॑ത് | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | **2 (50)**

2.4.1.3

-സ॒ന്താ॒നി തേ॒ന പ്രാ॑ണ്യു॒ദ॒ന്ത യ॒ദഗ്ന॑യേ വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ
യാ॒ന്യേ॒വാ॒ഭി॒തോ ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യാ॒സൻ താ॒നി തേ॒ന വ്യ॑ബാ॒ധ॒ന്ത
യ॒ദഗ്ന॑യേ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ യാ॒ന്യേ॒വ പ॒ശ്ചാദ്-ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യാ॒സൻ
താ॒നി തേ॒നാ॒പാ॒നു॒ദ॒ന്ത ത॒തോ ദേ॒വാ അ॒ഭ॒വൻ പ॒രാ॒സു॒രാ യോ

ഭ്രാതൃവ്യവാൻമ് സ്യാമ് സ സ്തർധമാന ഏതയേഷ്ടയാ
 യജേതാഗ്നയേ പ്രവതേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേ-
 ദഗ്നയേ വിബാധവതേ - [] 3

2.4.1.3 - Padam

ആസന് । താനി । തേന । പ്രേതി । അനുദന്ത । യത് ।
 അഗ്നയേ । വിബാധവത ഇതി വിബാധ - വതേ । യാനി ।
 ഏവ । അഭിതഃ । രക്ഷാച്സി । ആസന് । താനി । തേന ।
 വീതി । അബാധന്ത । യത് । അഗ്നയേ । പ്രതീകവത ഇതി
 പ്രതീക - വതേ । യാനി । ഏവ । പശ്ചാത് । രക്ഷാച്സി ।
 ആസന് । താനി । തേന । അപേതി । അനുദന്ത । തതഃ ।
 ദേവാഃ । അഭവന് । പരേതി । അസുരാഃ । യഃ ।
 ഭ്രാതൃവ്യവാനിതി ഭ്രാതൃവ്യ - വാൻ । സ്യാത് । സഃ ।
 സ്തർധമാനഃ । ഏതയാ । ഇഷ്ടാ । യജേത । അഗ്നയേ ।
 പ്രവത ഇതി പ്ര - വതേ । പുരോധാശം ।
 അഷ്ടാകപാലമിത്യഷ്ടാ - കപാലം । നിരിതി । വപേത് ।
 അഗ്നയേ । വിബാധവത ഇതി വിബാധ - വതേ । 3 (50)

2.4.1.4

അഗ്നയേ പ്രതീകവതേ യദഗ്നയേ പ്രവതേ നിർവപതി യ
ഏവാസ്മാശ്ചോയാൻ-ദ്രാത്യുവ്യസം തേന പ്രണുദതേ യദഗ്നയേ
വിബാധവതേ യ ഏവൈനേന സദൃങ്തം തേന വി ബാധതേ
യദഗ്നയേ പ്രതീകവതേ യ ഏവാസ്മാത് പാപീയാൻ തം
തേനാപ നുദതേ പ്ര ശ്രോയാച്ഛസം ദ്രാത്യുവ്യം നുദതേതി
സദൃശം ക്രാമതി നൈനം പാപീയാനാപ്നോതി യ ഏവം ()
വിദ്വാനേതയേഷ്ടാ യജതേ । 4

2.4.1.4 - Padam

അഗ്നയേ । പ്രതീകവത ഇതി പ്രതീക - വതേ । യത് ।
അഗ്നയേ । പ്രവത ഇതി പ്ര - വതേ । നിർവപതിതി
നിഃ-വപതി । യഃ । ഏവ । അസ്മാത് । ശ്രോയാൻ । ദ്രാത്യുവ്യഃ ।
തം । തേന । പ്രേതി । നുദതേ । യത് । അഗ്നയേ ।
വിബാധവത ഇതി വിബാധ - വതേ । യഃ । ഏവ । ഏനേന ।
സദൃങ്ങിതി സ - ദൃങ് । തം । തേന । വീതി । ബാധതേ ।
യത് । അഗ്നയേ । പ്രതീകവത ഇതി പ്രതീക - വതേ ।
യഃ । ഏവ । അസ്മാത് । പാപീയാൻ । തം । തേന । അപേതി ।
നുദതേ । പ്രേതി । ശ്രോയാച്ഛസം । ദ്രാത്യുവ്യം । നുദതേ ।

അതീതി | സദൃശം | ക്രാമതി | ന | ഏനം | പാപീയാൻ |
 ആപ്തോതി | യഃ | ഏവം () | വിദാൻ | ഏതയാ | ഇഷ്ട്യാ |
 യജതേ | 4 (54)

(വൃണാമഹൈ യത് - പുരസ്താദ് രക്ഷാച്സി - വപേദഗന്യേ
 വിബാധവത - ഏവം - ചതാരി ച) (A1)

2.4.2.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ തേ ദേവാ അബ്രുവൻ
 യോ നോ വിര്യാവത്തമസ്തമനു സമാരഭാമഹാ ഇതി ത
 ഇന്ദ്രമബ്രുവൻ താം വൈ നോ വിര്യാവത്തമോഽസി താമനു
 സമാരഭാമഹാ ഇതി സോഽബ്രവീത് തിസ്രോ മ ഇമാസ്തനുവോ
 വിര്യാവതീസ്താഃ പ്രീണീതാമാ-സുരാന്ദി ദവിഷ്യഥേതി താ
 വൈ ബ്രൂഹീത്യബ്രുവന്നിയ-മച് ഹോമുഗിയം

വിമൃധേയമിന്ദ്രിയാവതീ - [] 5

2.4.2.1 - Padam

ദേവാസുരാ ഇതി ദേവ - അസുരാഃ | സംയത്താ ഇതി
 സം - യത്താഃ | ആസൻ | തേ | ദേവാഃ | അബ്രുവൻ | യഃ |
 നഃ | വിര്യാവത്തമ ഇതി വിര്യാവത് - തമഃ | തം | അനഗിതി |
 സമാരഭാമഹാ ഇതി സം - ആരഭാമഹൈ | ഇതി | തേ |

ഇന്ദ്രം | അബ്രുവന് | താം | വൈ | നഃ | വീര്യാവത്തമ ഇതി
 വീര്യവത് - തമഃ | അസി | താം | അനിതി | സമാരഭാമഹാ
 ഇതി സം - ആരഭാമഹൈ | ഇതി | സഃ | അബ്രവീത് |
 തിസ്രഃ | മേ | ഇമാഃ | തനുവഃ | വീര്യാവതീരിതി
 വീര്യ - വതീഃ | താഃ | പ്രീണീത | അഥ | അസുരാൻ |
 അഭീതി | ഭവിഷ്യഥ | ഇതി | താഃ | വൈ | ബ്രൂഹി | ഇതി |
 അബ്രുവന് | ഇയം | അഹ്ഹോമുഗിത്യഹഃ - മുക് |
 ഇയം | വിമൂഢേതി വി - മൂഢാ | ഇയം |
 ഇന്ദ്രിയാവതീതീന്ദ്രിയ - വതീ | 5 (50)

2.4.2.2

-ത്യബ്രവീത്ത ഇന്ദ്രായാഹ് ഹോമുചേ പുരോധാശ -
 മേകാദശകപാലം നിരവപന്നിന്ദ്രായ വൈമൂഢായേ-
 ന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവതേ യദിന്ദ്രായാഹ് ഹോമുചേ നിരവപന്നാഹ്
 ഹസ ഏവ തേനാമുച്യന്ത യദിന്ദ്രായ വൈ മൂഢായ മൂഢ ഏവ
 തേനാപാപ്തത യദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവത ഇന്ദ്രിയമേവ തേനാ
 ss*ത്ഥന്നദധത ത്രയസ്ത്രിശ്ശക്തകപാലം പുരോധാശം
 നിരവപൻ ത്രയസ്ത്രിശ്ശക്തൈ ദേവതാസ്താ ഇന്ദ്ര ആത്മന്നനു
 സമാരംഭയത ഭൂതൈ - [] 6

2.4.2.2 - Padam

ഇതി॑ । അ॒ബ്ര॒വീത്॑ । തേ॑ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ।
അ॒ഹ്വഹോ॑മുച॒ ഇത്യ॑ഹ്വഃ - മുചേ॑ । പു॒രോ॒ധാശം॑ ।
ഏ॒കാദ॑ശക॒പാല॑മിത്യേ॒കാദ॑ശ - ക॒പാലം॑ । നി॒രിതി॑ ।
അ॒വപ॑ന് । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ । വൈ॒മ്യധാ॑യ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ।
ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑വത॒ ഇതീ॑ന്ദ്രിയ - വതേ॑ । യത്॑ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ।
അ॒ഹ്വഹോ॑മുച॒ ഇത്യ॑ഹ്വഃ - മുചേ॑ । നി॒രവ॑പ॒ന്നിതി॑
നിഃ - അ॒വപ॑ന് । അ॒ഹ്വസഃ॑ । ഏ॒വ । തേന॑ । അ॒മുച॑ന്ത ।
യത്॑ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ । വൈ॒മ്യധാ॑യ । മൃ॒ധഃ । ഏ॒വ । തേന॑ ।
അ॒പേതി॑ । അ॒ഹ്വത॑ । യത്॑ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑വത
ഇതീ॑ന്ദ്രിയ - വതേ॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ । ഏ॒വ । തേന॑ । ആ॒ത്മന്॑ ।
അ॒ദധ॑ത । ത്രയ॑സ്ത്രി॒ശ്ശത്ക॑പാല॒മിതി॑
ത്രയ॑സ്ത്രി॒ശ്ശത് - ക॒പാലം॑ । പു॒രോ॒ധാശം॑ । നി॒രിതി॑ ।
അ॒വപ॑ന് । ത്രയ॑സ്ത്രി॒ശ്ശദി॑തി॒ ത്രയഃ॑ - ത്രി॒ശ്ശത് ।
വൈ॑ । ദേ॒വതാഃ॑ । താഃ॑ । ഇ॒ന്ദ്രഃ । ആ॒ത്മന്॑ । അ॒ന്നിതി॑ ।
സമാ॑രംഭ॒യതേ॑തി॒ സം - ആ॑രംഭ॒യത॑ । ഭൂ॒തൈ॑ । 6 (50)

2.4.2.3

താം വാവ ദേവാ വിജിതി-മുത്തമാ-മസുരൈർ വൃജയന്ത
യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻ-സ്യാത് സ സ്പർധമാന ഏതയേഷ്ടയാ
യജേതേന്ദ്രായാഹ് ഹോമുചേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
നിർവപേദിന്ദ്രായ വൈമുധായേന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവതേഹ്
ഹസാ വാ ഏഷ ഗൃഹീതോ യസ്മാച്ഛേയാൻ ഭ്രാതൃവ്യോ
യദിന്ദ്രായാഹ് ഹോമുചേ നിർവപത്യഹസ ഏവ തേന
മുച്യതേ മൂധാ വാ ഏഷോദിഷണ്ണോ യസ്മാത് സമാനേഷ്യന്യഃ
ശ്രേയാനുതാ - [] 7

2.4.2.3 - Padam

താം । വാവ । ദേവാഃ । വിജിതിമിതി വി - ജിതിം ।
ഉത്തമാമിത്യുത് - തമാം । അസുരൈഃ । വീതി । അജയന്ത ।
യഃ । ഭ്രാതൃവ്യവാനിതി ഭ്രാതൃവ്യ - വാൻ । സ്യാത് । സഃ ।
സ്പർധമാനഃ । ഏതയാ । ഇഷ്ട്യാ । യജേത । ഇന്ദ്രായ ।
അഹ് ഹോമുച ഇത്യഹഃ - മുചേ । പുരോധാശം ।
ഏകാദശകപാലമിത്യേകാദശ - കപാലം । നിരിതി । വപേത് ।
ഇന്ദ്രായ । വൈമുധായ । ഇന്ദ്രായ ।
ഇന്ദ്രിയാവത ഇതീന്ദ്രിയ-വതേ । അഹ് ഹസാ । വൈ । ഏഷഃ ।

ഗൃഹീതഃ | യസ്മാത് | ശ്രേയാൻ | ഭ്രാതൃവ്യഃ | യത് |
 ഇന്ദ്രായ | അഹ്ഹോമുച ഇത്യഹഃ - മുചേ | നിർവപതീതി
 നിഃ - വപതി | അഹസഃ | ഏവ | തേന | മുച്യതേ | മൃധാ |
 വൈ | ഏഷഃ | അഭിഷ്ണ ഇത്യഭി - സന്നഃ | യസ്മാത് |
 സമാനേഷു | അന്യഃ | ശ്രേയാൻ | ഉത | 7 (50)

2.4.2.4

-ഭ്രാതൃവ്യോ യദിന്ദ്രായ വൈമൃധായ മൃധ ഏവ തേനാപ
 ഹതേയദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവത ഇന്ദ്രിയമേവ തേനാത്മൻ ധത്തേ
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശതകപാലം പുരോധാശം നിർവപതി
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശദൈ ദേവതാസ്താ ഏവ യജമാന ആത്മന്നനു
 സമാരംഭയതേ ഭൂതൈ സാ വാ ഏഷാ വിജിതിർനാമേഷ്ഠിർ
 യ ഏവം വിദ്വാനേതയേഷ്ടയാ യജത ഉത്തമാമേവ വിജിതിം
 ഭ്രാതൃവ്യേണ വിജയതേ | 8

2.4.2.4 - Padam

അഭ്രാതൃവ്യഃ | യത് | ഇന്ദ്രായ | വൈമൃധായ | മൃധഃ | ഏവ |
 തേന | അപേതി | ഹതേ | യത് | ഇന്ദ്രായ |
 ഇന്ദ്രിയാവത ഇതീന്ദ്രിയ - വതേ | ഇന്ദ്രിയം | ഏവ | തേന |
 ആത്മൻ | ധത്തേ | ത്രയസ്ത്രിശ്ശതകപാലമിതി

ത്രയസ്തൃശ്ശിശ്ശത്-കപാലം । പുരോഡാശം । നിരിതി । വപതി ।
 ത്രയസ്തൃശ്ശിശ്ശദിതി ത്രയഃ-ത്രിശ്ശത് । വൈ । ദേവതാഃ । താഃ ।
 ഏവ । യജമാനഃ । ആത്മന് । അന്വിതി । സമാരംഭയത
 ഇതി സം - ആരംഭയതേ । ഭൂതൈ । സാ । വൈ । ഏഷാ ।
 വിജിതിരിതി വി - ജിതിഃ । നാമ । ഇഷ്ടിഃ । യഃ । ഏവം ।
 വിദ്വാൻ । ഏതയാ । ഇഷ്ട്യാ । യജതേ ।
 ഉത്തമാമിത്യുത് - തമാം । ഏവ । വിജിതിമിതി വി - ജിതിം ।
 ഭ്രാതൃവ്യേണ । വീതി । ജയതേ । 8 (49)

(ഇന്ദ്രിയാവതീ - ഭൂത്യാ - ഉതൈ - കാന പഞ്ചാശച്ച) (A2)
2.4.3.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ തേഷാം ഗായത്രേയാജോ
 ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം പശുൻമ് സംഗൃഹ്യാ *ssദായാ-
 പക്രമ്യാതിഷ്ഠത് തേഽമന്യന്ത യതരാൻ വാ ഇയമുപാവ
 ര്മ്സ്യതി ത ഇദം ഭവിഷ്യന്തീതി താം വ്യഹ്വയന്ത
 വിശ്വകർമ്മനിതി ദേവാ ദാഭീത്യസുരാഃ സാ നാന്യതരാഽശ്വ-
 നോപാവർത്ത തേ ദേവാ ഏതദ്-യജുരപശ്യന്നോജോഽസി
 സഹോഽസി ബലമസി - [] 9

2.4.3.1 - Padam

ദേ॒വാ॒സു॒രാ ഇ॒തി॑ ദേ॒വ - അ॒സു॒രാഃ । സം॑യ॒ത്താ ഇ॒തി॑
സം - യ॒ത്താഃ । ആ॒സ॒ന് । തേ॒ഷാ॒ം । ഗാ॒യ॒ത്രീ । ഓ॒ജഃ ।
ബ॒ലം । ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । വീ॒ര്യം । പ്ര॒ജാ॒മി॒തി പ്ര - ജാ॒ം । പ॒ശു॒ൻ ।
സം॒ഗൃ॒ഹ്യേ॒തി സം - ഗൃ॒ഹ്യ । ആ॒ദാ॒യേ॒ത്യാ - ദാ॒യ ।
അ॒പ॒ക്ര॒മേ॒ത്യപ - ക്ര॒മ്യ । അ॒തി॒ഷ്ഠ॒ത് । തേ । അ॒മ॒ന്യ॒ന്ത ।
യ॒തരാ॑ൻ । വൈ । ഇ॒യം ।
ഉ॒പാ॒വർ॒മ്സ്യ॒തീ॒ത്യു॒പ - ആ॒വർ॒മ്സ്യ॒തി । തേ । ഇ॒ദം ।
ഭ॒വി॒ഷ്യ॒ന്തി । ഇ॒തി । താ॒ം । വീ॒തി । അ॒ഹ॒യ॒ന്ത ।
വി॒ശ്വ॒ക॒ർമ്മ॒ന്നി॒തി വി॒ശ്വ - ക॒ർമ്മ॒ന് । ഇ॒തി । ദേ॒വാഃ । ദാ॒ദി ।
ഇ॒തി । അ॒സു॒രാഃ । സാ । ന । അ॒ന്യ॒തരാ॑ൻ । ച॒ന ।
ഉ॒പാ॒വർ॒ത॒തേ॒ത്യു॒പ - ആ॒വർ॒ത॒ത । തേ । ദേ॒വാഃ । ഏ॒തത് ।
യ॒ജുഃ । അ॒പ॒ശ്യ॒ന് । ഓ॒ജഃ । അ॒സി । സ॒ഹഃ । അ॒സി ।
ബ॒ലം । അ॒സി । 9 (50)

2.4.3.2

ഭ്രാ॒ജോ॒ഽസി॒ ദേ॒വാനാ॑ം ധാ॒മ നാമാ॑ഽസി॒ വി॒ശ്വ॒മ॒സി വി॒ശ്വായുഃ॑
സ॒ർവ॒മ॒സി സ॒ർവായു॑രഭി॒ഭൂരി॒തി വാ॒വ ദേ॒വാ അ॒സു॒രാണാ॑ -
മോ॒ജോ ബ॒ലമി॑ന്ദ്രി॒യം വീ॒ര്യം പ്ര॒ജാം പ॒ശുന॑വൃ॒ഞ്ജത॑ യദ്-

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഗായത്ര്യപക്രമ്യാതിഷ്ഠത് തസ്മാദേതാം ഗായത്രീതീഷ്ഠിമാഹുഃ
സംവത്സരോ വൈ ഗായത്രീ സംവത്സരോ വൈ
തദപക്രമ്യാതിഷ്ഠദ്-യദേതയാ ദേവാ അസുരാണാമോജോ
ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം - [] 10

2.4.3.2 - Padam

ഭ്രാജഃ | അസി | ദേവാനാം | ധാമ | നാമ | അസി | വിശ്വം |
അസി | വിശ്വായുരിതി വിശ്വ - ആയുഃ | സർവം | അസി |
സർവായുരിതി സർവ - ആയുഃ | അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ |
ഇതി | വാവ | ദേവാഃ | അസുരാണാം | ഓജഃ | ബലം |
ഇന്ദ്രിയം | വീര്യം | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പശുൻ |
അവ്യഞ്ജത | യത് | ഗായത്രീ | അപക്രമ്യേത്യപ - ക്രമ്യ |
അതിഷ്ഠത് | തസ്മാത് | ഏതാം | ഗായത്രീ | ഇതി | ഇഷ്ടീം |
ആഹുഃ | സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ | വൈ |
ഗായത്രീ | സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ | വൈ | തത് |
അപക്രമ്യേത്യപ - ക്രമ്യ | അതിഷ്ഠത് | യത് | ഏതയാ |
ദേവാഃ | അസുരാണാം | ഓജഃ | ബലം | ഇന്ദ്രിയം |
വീര്യം | 10 (50)

2.4.3.3

പ്രജാം പശൂനവൃഞ്ജത തസ്താദേതാച്ഛംവർഗ
ഇതീഷ്ടിമാഹുര്യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻമ് സ്യാമ് സ സ്വർധമാന
ഏതയേഷ്ടയാ യജേതാഗായേ ശംവർഗായ പുരോധാശം-
മഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് തച്ഛൃതമാസന്നമേതേന
യജുഷാഭി മൃശേദോജ ഏവ ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം
പശൂൻ ഭ്രാതൃവ്യസ്യ വൃക്തേ ഭവത്യാത്മനാ പരാസ്യ
ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി । 11

2.4.3.3 - Padam

പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । പശൂൻ । അവൃഞ്ജത । തസ്താത് ।
ഏതാം । ശംവർഗ ഇതി സം - വർഗഃ । ഇതി । ഇഷ്ടിം ।
ആഹുഃ । യഃ । ഭ്രാതൃവ്യവാനിതി ഭ്രാതൃവ്യ-വാൻ । സ്യാത് ।
സഃ । സ്വർധമാനഃ । ഏതയാ । ഇഷ്ട്യാ । യജേത । അഗായേ ।
ശംവർഗായേതി സം - വർഗായ । പുരോധാശം ।
അഷ്ടാകപാലമിത്യഷ്ടാ - കപാലം । നിരിതി । വപേത് । തം ।
ശൃതം । ആസന്നമിത്യാ - സന്നം । ഏതേന । യജുഷാ ।
അഭിതി । മൃശേത് । ഓജഃ । ഏവ । ബലം । ഇന്ദ്രിയം ।
വീര്യം । പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । പശൂൻ । ഭ്രാതൃവ്യസ്യ ।

വൃ॒ക്തേ॑ । ഭ॒വ॒തി॑ । ആ॒ത്മ॒നാ॑ ॥ പ॒രേ॒തി॑ । അ॒സ്യ॑ ।

ഭ്രാ॒തൃ॒വ്യഃ॑ । ഭ॒വ॒തി॑ । 11 (45)

(ബ॒ല॒മ॒സ്യേ॑ - ത॒യാ॑ ഭേ॒വാ॑ അ॒സു॒രാ॒ണാ॒മോ॒ജോ॑ ബ॒ല॒മി॒ന്ദ്രി॒യം
വീ॒ര്യം॑ - പ॒ഞ്ച॑ച॒ത്വാരി॑ശ്ശു) (A3)

2.4.4.1

പ്ര॒ജാ॒പ॒തിഃ॑ പ്ര॒ജാ॑ അ॒സൃ॒ജത॑ താ അ॒സ്താ॒മ് സൃ॒ഷ്ടാഃ॑
പ॒രാ॒ചീ॒രായ॑ൻ താ യ॒ത്രാ॒വ॒സൻ॑ തതോ॑ ഗ॒ർഭു॑ദ്യു॒ദി॒ഷ്ഠത്॑ താ
ബൃ॒ഹ॒സ്പ॒തി॒ശ്ചാ॒ന॒വൈ॒താ॒ശ് സോ॒ഽബ്ര॑വീദ്
ബൃ॒ഹ॒സ്പ॒തി॒രന॑യാ ത്വാ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാ॒നൃ॒ഥം ത്വാ പ്ര॒ജാ
ഉ॒പാ॒വർ॒മ്സൃ॒ണീ॒തി തം പ്രാ॑തി॒ഷ്ഠത്॑ തതോ॑ വൈ പ്ര॒ജാ॒പ॒തിം
പ്ര॒ജാ ഉ॒പാ॒വർ॒തന്ത॑ യഃ പ്ര॒ജാ॒കാ॒മഃ॑ സൃ॒താത്॑ ത॒സ്മാ ഏ॒തം
പ്രാ॒ജാ॒പ॒ത്യം ഗാ॑ർഭു॒തം ച॒രും നി॑ർവ॒പേത്॑ പ്ര॒ജാ॒പ॒തി - [] 12

2.4.4.1 - Padam

പ്ര॒ജാ॒പ॒തി॒രി॒തി പ്ര॒ജാ - പ॒തിഃ॑ । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ॑ ।
അ॒സൃ॒ജത॑ । താഃ॑ । അ॒സ്താ॒ത് । സൃ॒ഷ്ടാഃ॑ । പ॒രാ॒ചീഃ॑ ।
ആ॒യ॒ന് താഃ॑ । യ॒ത്ര । അ॒വ॒സ॒ന് തതഃ॑ । ഗ॒ർഭു॒ത് । ഉ॒ദി॒തി॑ ।
അ॒തി॒ഷ്ഠത്॑ । താഃ॑ । ബൃ॒ഹ॒സ്പ॒തിഃ॑ । ച॒ ।
അ॒ന॒വൈ॒താ॒മി॒ത്യ॒നു - അ॒വൈ॒താം । സഃ॑ । അ॒ബ്ര॑വീത് ।
ബൃ॒ഹ॒സ്പ॒തിഃ॑ । അ॒ന॒യാ । ത്വാ । പ്രേ॒തി॑ । തി॒ഷ്ഠാ॒നി॑ । അ॒ഥ॒ ।

ത്വാ॑ । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ॑ ।

ഉ॒പാ॒വർ॒മ്സ്യ॑ന്തീത്യു॒പ - ആ॒വർ॒മ്സ്യ॑ന്തി । ഇ॒തി । തം ।

പ്രേ॒തി । അ॒തിഷ്ഠ॑ത് । ത॒തഃ । വൈ ।

പ്ര॒ജാപ॑തിമിതി പ്ര॒ജാ - പ॒തിം । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ॑ ।

ഉ॒പാ॒വർ॒ത॒ന്തേത്യു॒പ - ആ॒വർ॒ത॒ന്ത॑ । യഃ । പ്ര॒ജാകാ॑മ ഇ॒തി

പ്ര॒ജാ - കാ॒മഃ । സ്യാ॑ത് । ത॒സ്മൈ॑ ॥ ഏ॒തം । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യമിതി

പ്രാ॒ജാ - പ॒ത്യം । ഗാർ॒മുതം॑ । ച॒രും । നി॒രിതി॑ । വ॒പേത് ।

പ്ര॒ജാപ॑തിമിതി പ്ര॒ജാ - പ॒തിം । 12 (50)

2.4.4.2

-മേ॒വ സ്വേ॑ന॒ ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധാ॑വതി സ ഏ॒വാ॒സ്മൈ॑

പ്ര॒ജാം പ്ര॒ജന॑യതി പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ॒ശൂന॑സ്യു॒ജത॑ തേ॒ഽസ്മാമ്

സ്യു॒ഷ്ടാഃ പരാ॑ഞ്ച ആ॒യൻ തേ॑ യ॒ത്രാവ॑സൻ തതോ॑

ഗാർ॒മുദു॑ദതിഷ്ഠത് താൻ പൃ॒ഷാ ചാ॒ന്യവൈ॑താഴ് സോ॒ഽബ്ര॑വീത്

പൃ॒ഷാഽന॑യാ മാ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑മ ത്വാ പ॒ശവ॑ ഉ॒പാ॒വർ॒മ്സ്യ॑ന്തീതി

മാം പ്ര॒തിഷ്ഠേ॑തി സോ॒മോ॒ഽബ്ര॑വീൻ മമ॒ വാ - [] 13

2.4.4.2 - Padam

ഏ॒വ । സ്വേ॑ന॒ । ഭാ॒ഗധേ॑യേനേതി ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന । ഉ॒പേ॒തി ।

ധാ॒വതി॑ । സഃ । ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॑ । പ്ര॒ജാമി॑തി പ്ര - ജാം ।

പ്രേ॒തി । ജ॒നയ॑തി । പ്ര॒ജാപ॑തിരിതി പ്ര॒ജാ - പ॒തിഃ । പ॒ശൂൻ ।

അ॒സൃ॒ജ॒ത॒ | തേ॒ | അ॒സൃ॒താ॒ത് | സൃ॒ഷ്ടാഃ॑ | പരാ॑ഞ്ചഃ | ആ॒യ॒ന് |
 തേ॒ | യ॒ത്ര | അ॒വ॒സ॒ന് | ത॒തഃ॑ | ഗ॒ർഭ॒മൃ॒ത് | ഉ॒ദി॒തി॒ |

അ॒തി॒ഷ്ഠാ॒ത് | താൻ | പൃ॒ഷാ | ച॒ |
 അ॒ന॒വൈ॒താ॒മി॒ത്യ॒നു - അ॒വൈ॒താം | സഃ॑ | അ॒ബ്ര॒വീ॒ത് |
 പൃ॒ഷാ | അ॒ന॒യാ | മാ॒ | പ്രേ॒തി॒ | തി॒ഷ്ഠ | അ॒ഥ | ത്വാ॒ |
 പ॒ശ॒വഃ॑ | ഉ॒പാ॒വർ॒മ്സൃ॒ന്തി॒ത്യു॒പ - ആ॒വർ॒മ്സൃ॒ന്തി॒ | ഇ॒തി॒ |
 മാം | പ്രേ॒തി॒ | തി॒ഷ്ഠ | ഇ॒തി॒ | സോ॑മഃ | അ॒ബ്ര॒വീ॒ത് | മ॒ |

വൈ | 13 (50)

2.4.4.3

അ॒കൃ॒ഷ്ട॒പ॒ച്യ॒മി॒ത്യു॒ഭൗ॒ വാം പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാ॒നീ॒ത്യു॒ബ്ര॒വീ॒ത് തൗ॑
 പ്രാ॒തി॒ഷ്ഠാ॒ത് ത॒തോ॑ വൈ പ്ര॒ജാ॒പ॒തിം പ॒ശ॒വ ഉ॒പാ॒വർ॒ത॒ന്ത॒ യഃ॑
 പ॒ശു॒കാ॒മഃ॑ സൃ॒താ॒ത് ത॒സ്മാ ഏ॒തച്ഛോ॒മാപ॒ൗഷ്ണം॑ ഗാ॒ർഭ॒മൃ॒തം
 ച॒രും നി॒ർവ॒പേ॒മ് ശോ॒മാപൃ॒ഷണാ॑വേ॒വ സ്വേ॒ന
 ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേ॒നോ॒പ ധാ॒വ॒തി॒ താ॒വേ॒വാ॒സൈ॒ പ॒ശു॒ൻ പ്ര॒ജ॒ന॒യ॒തഃ॑
 ശോ॒മോ॒ വൈ രേ॒തോ॒ധാഃ॑ പൃ॒ഷാ പ॒ശു॒നാം പ്ര॒ജ॒ന॒യി॒താ
 ശോ॒മ ഏ॒വാ॒സൈ॒ രേ॒തോ॒ ദധാ॑തി പൃ॒ഷാ () പ॒ശു॒ൻ
 പ്ര॒ജ॒ന॒യ॒തി॒ | 14

2.4.4.3 - Padam

അകൃഷ്ടപച്യമിത്യകൃഷ്ട - പച്യം । ഇതി । ഉഭൗ । വാം ।
പ്രേതി । തിഷ്ഠാനി । ഇതി । അബ്രവീത് । തൗ । പ്രേതി ।
അതിഷ്ഠത് । തതഃ । വൈ । പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം ।
പശവഃ । ഉപാവർത്തന്തേത്യുപ - ആവർത്തന്ത । യഃ ।
പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ । സ്യാത് । തസ്മൈ ॥ ഏതം ।
സോമാപൗഷ്മിതി സോമാ - പൗഷ്ണം । ഗാർമുതം । ചരും ।
നിരിതി । വപേത് । സോമാപൂഷണാവിതി
സോമാ - പൂഷണൗ ॥ ഏവ । സ്വേന ।
ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ-ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । തൗ ।
ഏവ । അസ്മൈ । പശൂൻ । പ്രേതി । ജനയതഃ । സോമഃ ।
വൈ । രേതോധാ ഇതി രേതഃ - ധാഃ । പൂഷാ । പശൂനാം ।
പ്രജനയിതേതി പ്ര - ജനയിതാ । സോമഃ । ഏവ । അസ്മൈ ।
രേതഃ । ദധാതി । പൂഷാ () । പശൂൻ । പ്രേതി ।

ജനയതി । **14 (53)** (വപേത് പ്രജാപതിം - വൈ - ദധാതി
പൂഷാ - ത്രീണി ച) (A4)

2.4.5.1

അഗ്നേ ഗോഭിർന ആ ഗഹീന്ദോ പുഷ്ട്യാ ജൂഷസ്വ നഃ ।
ഇന്ദ്രോ ധർതാ ഗൃഹേഷു നഃ । സവിതാ യഃ സഹസ്രിയഃ

സ നോ ഗൃഹേഷു രാരണത് | ആ പുഷാ ഏതാ വസു |
 ധാതാ ദദാതു നോ രയിമീശാനോ ജഗതസ്സതിഃ | സ നഃ
 പൂർണേന വാവനത് | ത്വഷ്ടാ യോ വൃഷഭോ വൃഷാ സ നോ
 ഗൃഹേഷു രാരണത് | സഹസ്രേണായുതേന ച |

യേന ദേവാ അമൃതം - [] 15

2.4.5.1 - Padam

അഗ്നേ | ഗോഭിഃ | നഃ | ഏതി | ഗഹി | ഇന്ദോ ഇതി |
 പുഷ്ട്യാ | ജുഷസ്വ | നഃ | ഇന്ദ്രഃ | ധർതാ | ഗൃഹേഷു | നഃ |
 സവിതാ | യഃ | സഹസ്രിയഃ | സഃ | നഃ | ഗൃഹേഷു |
 രാരണത് | ഏതി | പുഷാ | ഏതു | ഏതി | വസു |
 ധാതാ | ദദാതു | നഃ | രയിം | ഇൗശാനഃ | ജഗതഃ | പതിഃ |
 സഃ | നഃ | പൂർണേന | വാവനത് | ത്വഷ്ടാ | യഃ | വൃഷഭഃ |
 വൃഷാ | സഃ | നഃ | ഗൃഹേഷു | രാരണത് | സഹസ്രേണ |
 അയുതേന | ച | യേന | ദേവാഃ | അമൃതം | 15 (50)

2.4.5.2

ദീർഘഃ ശ്രവോ ദിവൈര്യന്ത | രായസ്പോഷ ത്വമസുഭ്യം
 ഗവാം കൃലിം ജീവസ ആ യുവസ്വ | അഗ്നിർ ഗൃഹപതിഃ
 സോമോ വിശ്വവനിഃ സവിതാ സുമേധാഃ സ്വാഹാ |
 അഗ്നേ ഗൃഹപതേ യസ്മൈ ഏതൃത്വാ ഭാഗസ്മൈന സഹ

ഓജ ആക്രമമാണായ ധേഹി ശ്രേഷ്ഠാത്പഥോ മാ യോഷം
മൂർധാ ഭൂയാസഃ സ്വാഹാ | 16

2.4.5.2 - Padam

ദീർഘം | ശ്രവഃ | ദിവീ | ഐരയന്ത | രായഃ | പോഷ | താം |
അസുഭൃമിത്യസു - ഭൃം | ഗവാം | കൂലിം | ജീവസേ | ഏതി |
യുവസ്യ | അഗ്നിഃ | ഗൃഹപതിരിതി ഗൃഹ-പതിഃ | സോമഃ |
വിശ്വവനിരിതി വിശ്വ - വനിഃ | സവിതാ |
സുമേധാ ഇതി സു - മേധാഃ | സ്വാഹാ | അഗ്നേ | ഗൃഹപത
ഇതി ഗൃഹ - പതേ | യഃ | തേ | ഏത്യഃ | ഭാഗഃ | തേന |
സഹഃ | ഓജഃ | ആക്രമമാണായേത്യാ - ക്രമമാണായ |
ധേഹി | ശ്രേഷ്ഠാത് | പഥഃ | മാ | യോഷം | മൂർധാ |
ഭൂയാസം | സ്വാഹാ | 16 (38) (അമൃത-മഷ്ടാത്രിശ്ശച്ച) (A5)

2.4.6.1

ചിത്രയാ യജേത പശുകാമ ഇയം ധൈവ ചിത്രാ യദാ അസുധാം
വിശ്വം ഭൂതമധി പ്രജായതേ തേ നേയഞ്ചിത്രാ യ ഏവം
വിദാഃ ശ്ചിത്രയാ പശുകാമോ യജതേ പ്ര പ്രജയാ
പശുഭിർമിഥുനൈർജായതേ പ്രൈവാനേയേന വാപയതി രേതഃ
സൗമ്യേന ദധാതി രേത ഏവ ഹിതം തപഷ്ടാ രൂപാണി വി

കരോതി സാരസ്വതൗ ഭവത ഏതദ്വൈ ദൈവ്യം മിമുനം
 ദൈവ്യമേവാസൈ - [] 17

2.4.6.1 - Padam

ചിത്രയാ | യജേത | പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | ഇയം |
 വൈ | ചിത്രാ | യത് | വൈ | അസ്യാം | വിശ്വം | ഭൂതം |
 അധീതി | പ്രജായത ഇതി പ്ര - ജായതേ | തേന | ഇയം |
 ചിത്രാ | യഃ | ഏവം | വിദ്വാൻ | ചിത്രയാ |
 പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | യജതേ | പ്രേതി | പ്രജയേതി
 പ്ര - ജയാ | പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ | മിമുനൈഃ | ജായതേ |
 പ്രേതി | ഏവ | ആഗേയേന | വാപയതി | രേതഃ |
 സൗമ്യേന | ദധാതി | രേതഃ | ഏവ | ഹിതം | തപ്താ |
 രൂപാണി | വീതി | കരോതി | സാരസ്വതൗ | ഭവതഃ |
 ഏതത് | വൈ | ദൈവ്യം | മിമുനം | ദൈവ്യം | ഏവ |
 അസൈ | 17 (50)

2.4.6.2

മിമുനം മധ്യതോ ദധാതി പുഷ്ട്യൈ പ്രജനനായ
 സിനീവാലൈ ചരുർഭവതി വാഗൈ സിനീവാലീ പുഷ്ടിഃ
 ഖലു വൈ വാക്പുഷ്ടിമേവ വാചമുപൈത്യന്ദ്ര ഉത്തമോ
 ഭവതി തേനൈവ തന്മിമുനഃ സപ്തതാനി ഹവീഷി ഭവന്തി

സപ്ത ഗ്രാമ്യാഃ പശവഃ സപ്താരണ്യാഃ സപ്ത ഛന്ദാഃ സ്യു-
 ഭയസ്യ-വരുദ്ധ്യാ അമൈതാ ആഹുതീർ ജുഹോത്യേതേ
 വൈ ദേവാഃ പുഷ്ടിപതയസ്ത ഏവാ() സ്മിൻ പുഷ്ടിം ദധതി
 പുഷ്ടിതി പ്രജയാ പശുഭിരഥോ യദേതാ ആഹുതീർജുഹോതി
 പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ । 18

2.4.6.2 - Padam

മിമുനം । മധ്യതഃ । ദധാതി । പുഷ്ട്യൈ । പ്രജനനായേതി
 പ്ര - ജനനായ । സിനീവാലൈ । ചരൂഃ । ഭവതി । വാക് ।
 വൈ । സിനീവാലീ । പുഷ്ടിഃ । ഖലു । വൈ । വാക് । പുഷ്ടിം ।
 ഏവ । വാചം । ഉപേതി । ഏതി । ഐന്ദ്രഃ ।
 ഉത്തമ ഇത്യുത്-തമഃ । ഭവതി । തേന । ഏവ । തത് । മിമുനം ।
 സപ്ത । ഏതാനി । ഹവീഷി । ഭവന്തി । സപ്ത । ഗ്രാമ്യാഃ ।
 പശവഃ । സപ്ത । ആരണ്യാഃ । സപ്ത । ഛന്ദാഃ സി । ഉഭയസ്യ ।
 അവരുദ്ധ്യാ ഇത്യവ - രുദ്ധ്യൈ । അഥ । ഏതാഃ ।
 ആഹുതീരിത്യാ - ഹുതീഃ । ജുഹോതി । ഏതേ । വൈ ।
 ദേവാഃ । പുഷ്ടിപതയ ഇതി പുഷ്ടി - പതയഃ । തേ । ഏവ () ।
 അസ്മിൻ । പുഷ്ടിം । ദധതി । പുഷ്ടിതി । പ്രജയേതി
 പ്ര - ജയാ । പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ । അഥോ ഇതി । യത് ।

ഏതാഃ | ആഹുതീരിത്യാ - ഹുതീഃ | ജുഹോതി |

പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ | **18 (62)**

(അസ്മൈ - ത ഏവ - ദ്വാദശ ച) (A6)

2.4.7.1

മാരുതമസി മരുതാമോജോഽപാം ധാരാം ദിന്ധി രഥയത മരുതഃ

ശ്വേനമായിനം മനോജവ സം വൃഷണഃ സുവൃക്തിം |

യേന ശർധ ഉഗ്രമവ-സൃഷ്ടമേതി തദശിനാ പരി ധത്തഃ

സ്വസ്തി | പുരോവാതോ വർഷഞ്ജിന്വരാവൃഥ്-സ്വാഹാ

വാതാവദ്-വർഷന്നുഗ്രരാവൃഥ് സ്വാഹാ സുനയൻ വർഷൻ

ദീമരാവൃഥ് സ്വാഹാ ധനശന്യവസ്സുർജൻ-ദിദ്യുദ്- വർഷൻ-

ത്വേഷരാവൃഥ് സ്വാഹാ ധതിരാത്രാം വർഷൻ

പൂർതിരാവൃഥ് - [] **19**

2.4.7.1 - Padam

മാരുതം | അസി | മരുതാം | ഓജഃ | അപാം | ധാരാം |

ദിന്ധി | രഥയത | മരുതഃ | ശ്വേനം | ആയിനം |

മനോജവസമിതി മനഃ - ജവസം | വൃഷണം |

സുവൃക്തിമിതി സു - വൃക്തിം | യേന | ശർധഃ | ഉഗ്രം |

അവസൃഷ്ടമിത്യവ - സൃഷ്ടം | ഏതി | തത് | അശിനാ |

പരീതി | ധത്തം | സ്വസ്തി | പുരോവാത ഇതി പുരഃ - വാതഃ |
 വർഷൻ | ജിന്വഃ | ആവൃദിത്യാ - വൃത് | സ്വാഹാ |
 വാതാവദിതി വാത - വത് | വർഷൻ | ഉഗ്രഃ |
 ആവൃദിത്യാ - വൃത് | സ്വാഹാ | സുനയൻ | വർഷൻ |
 ഭീമഃ | ആവൃദിത്യാ - വൃത് | സ്വാഹാ | അനശനി |
 അവസ്തൂർജനിത്യവ - സ്തൂർജൻ | ദിദ്യുത് | വർഷൻ |
 ത്വേഷഃ | ആവൃദിത്യാ - വൃത് | സ്വാഹാ |
 അതിരാത്രാമിത്യതി - രാത്രം | വർഷൻ | പൂർതിഃ |
 ആവൃദിത്യാ - വൃത് | **19 (50)**

2.4.7.2

സ്വാഹാ ബഹു ഹായമവൃഷാദിതി ശ്രുതരാവൃഥ് സ്വാഹാ
 ട്വപതി വർഷൻ-വിരാഡാ വൃഥ് സ്വാഹാ ട്വസ്തൂർജൻ-
 ദിദ്യുദ്-വർഷൻ-ഭൂതരാവൃഥ് സ്വാഹാ മാനാ വാശാഃ
 ശുന്ധ്യൂരജിരാഃ | ജ്യോതിഷ്ഠതി-സ്തമസ്വരീ-രുന്ദതിഃ
 സുഹേനാഃ | മിത്രഭൃതഃ ക്ഷത്രഭൃതഃ സുരാഷ്ട്രാ ഇഹ മാഽവത |
 വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ സന്ദാനമസി വൃഷ്ട്വൈ ത്വാപ
 നഹ്യാമി | **20**

2.4.7.2 - Padam

സ്വാഹാ॑ । ബഹു॑ । ഹ॑ । അ॒യം । അ॒വൃ॒ഷാത്॑ । ഇ॒തി॑ । ശ്രു॒തഃ॑ ।
ആ॒വൃ॒ദി॒ത്യാ - വൃ॒ത് । സ്വാഹാ॑ । ആ॒ത॒പ॒തീ॒ത്യാ - ത॒പ॒തി॑ ।
വർഷ॑ൻ । വി॒രാ॒ധി॒തി॑ വി - രാ॒ട് । ആ॒വൃ॒ദി॒ത്യാ - വൃ॒ത് ।
സ്വാഹാ॑ । അ॒വ॒സ്തൂർജ॑ന്നി॒ത്യ॒വ - സ്തൂർജ॑ൻ । ദി॒ദ്യുദ് ।
വർഷ॑ൻ । ഭൂ॒തഃ । ആ॒വൃ॒ദി॒ത്യാ - വൃ॒ത് । സ്വാഹാ॑ । മാ॒ന്ദാഃ॑ ।
വാ॒ശാഃ॑ । ശു॒ന്ധ്യഃ॑ । അ॒ജി॒രാഃ । ജ്യോ॒തി॒ഷ്ഠതീഃ॑ । ത॒മ॒സ്വരീഃ॑ ।
ഉ॒ന്ദതീഃ॑ । സു॒ഫേ॒നാ ഇ॒തി॑ സു - ഫേ॒നാഃ॑ । മി॒ത്ര॒ഭൃ॒ത ഇ॒തി॑
മി॒ത്ര - ഭൃ॒തഃ॑ । ക്ഷ॒ത്ര॒ഭൃ॒ത ഇ॒തി॑ ക്ഷ॒ത്ര - ഭൃ॒തഃ॑ । സു॒രാ॒ഷ്ട്രാ
ഇ॒തി॑ സു - രാ॒ഷ്ട്രാഃ॑ । ഇ॒ഹ । മാ॑ । അ॒വ॒ത । വൃ॒ഷ്ണഃ॑ ।
അ॒ശ്വ॒സ്യ । സം॒ദാ॒ന॒മി॒തി॑ സം - ദാ॒നം । അ॒സി ।
വൃ॒ഷ്ട്യ॑ । ത്വാ॑ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ന॒ഹ്യാ॒മി॑ । **20 (42)**

(പൂർത്തിരാവൃദ് - ദ്വിചതാരിശ്ശു) (A7)

2.4.8.1

ദേ॒വാ വ॑സ॒വ്യാ അ॑ഗേ॒ സോ॒മ സൂ॒ര്യ॑ । ദേ॒വാഃ ശ॑ർമ॒ണ്യാ
മി॒ത്രാ॑വ॒രു॒ണാ॑ഭ്യമൻ । ദേ॒വാഃ സ॑പീ॒തയോ॑ പാൻ-
ന॒പാ॒ദാ॒ശു॒ഹേ॒മൻ॑ । ഉ॒ദ്നോ॑ ദ॒ത്തോ॑ദ॒ധിം॑ ദി॒ന്ത ദി॒വഃ
പ॒ർജ॒ന്യാദ॑ന്തരി॒ക്ഷാത്-പൃ॒ഥി॒വ്യാസ്തോ॑ നോ
വൃ॒ഷ്ട്യാ॑ഭ॒വത॑ । ദി॒വാ ചി॑ത്ത॒മഃ കൃ॑ണ്വ॒ന്തി പ॒ർജ॒ന്യേനോ॑-

ദവാഹേന॑ । പൃഥ്വിവീം യദ് വ്യുന്ദന്തി॑ । ആയൻ നരഃ॑
 സുദാനവോ॑ ദദാശുഷേ॑ ദിവഃ കോശമച്ഛുച്ഛവുഃ॑ । വി
 പർജന്യാഃ॑ സൃജന്തി॑ രോദസീ॑ അനു॑ ധന്വനാ॑ യന്തി - [] 21

2.4.8.1 - Padam

ദേവാഃ॑ । വസവ്യാഃ॑ । അഗ്നേ॑ । സോമ॑ । സൂര്യ॑ । ദേവാഃ॑ ।
 ശർമണ്യാഃ॑ । മിത്രാവരുണേതി॑ മിത്രാ॑ - വരുണാ॑ । അര്യമൻ॑ ।
 ദേവാഃ॑ । സപീതയ॑ ഇതി॑ സ - പീതയഃ॑ । അപാം॑ । നപാത്॑ ।
 ആശുഹേമന്നിത്യാശു॑ - ഹേമൻ॑ । ഉദനഃ॑ । ദത്ത॑ ।
 ഉദധിമിത്യുദ॑ - ധിം । ഭിന്ത॑ । ദിവഃ॑ । പർജന്യാത്॑ ।
 അന്തരിക്ഷാത്॑ । പൃഥ്വിവ്യാഃ॑ । തതഃ॑ । നഃ॑ । വൃഷ്ട്യാ॑ ।
 അവത॑ । ദിവാ॑ । ചിത്॑ । തമഃ॑ । കൃണ്വന്തി॑ । പർജന്യേന॑ ।
 ഉദവാഹേനേത്യുദ॑ - വാഹേന॑ । പൃഥ്വിവീം॑ । യത്॑ ।
 വ്യുന്ദന്തീതി॑ വി - ഉന്ദന്തി॑ । ഏതി॑ । യം॑ । നരഃ॑ । സുദാനവ॑
 ഇതി॑ സു - ദാനവഃ॑ । ദദാശുഷേ॑ । ദിവഃ॑ । കോശം॑ ।
 അച്ഛുച്ഛവുഃ॑ । വീതി॑ । പർജന്യാഃ॑ । സൃജന്തി॑ ।
 രോദസീ॑ ഇതി॑ । അനീതി॑ । ധന്വനാ॑ । യന്തി॑ । 21 (50)

2.4.8.2

വൃഷ്ടയഃ | ഉദീരയമാ മരുതഃ സമുദ്രതോ യൂയം വൃഷ്ടിം
വർഷയമാ പുരീഷിണഃ | ന വോ ദസ്രാ ഉപ ദസ്യന്തി ധേനവഃ
ശുഭം യാതാമനു രഥാ അവൂമ്സത | സൃജാ വൃഷ്ടിം ദിവ
ആദിഭിഃ സമുദ്രം പുണ | അബ്ജ അസി പ്രഥമജാ ബലമസി
സമുദ്രിയം | ഉന്നന്ദയ പൃഥിവീം ദിന്ധീദം ദിവ്യം നഭഃ |
ഉദനോ ദിവ്യസ്യ നോ ദേഹീശാനോ വിസൃജാ ദൃതീം |
യേ ദേവാ () ദിവിഭാഗാ യേന്തരിക്ഷ ഭാഗാ യേ പൃഥിവീ
ഭാഗാഃ | ത ഇമം യജ്ഞമവന്തു ത ഇദം ക്ഷേത്രമാ വിശന്തു
ത ഇദം ക്ഷേത്രമനു വി വിശന്തു | 22

2.4.8.2 - Padam

വൃഷ്ടയഃ | ഉദിതി | ഇരയഥ | മരുതഃ | സമുദ്രതഃ | യൂയം |
വൃഷ്ടിം | വർഷയഥ | പുരീഷിണഃ | ന | വഃ | ദസ്രാഃ |
ഉപേതി | ദസ്യന്തി | ധേനവഃ | ശുഭം | യാതാം | അനഗിതി |
രഥാഃ | അവൂമ്സത | സൃജ | വൃഷ്ടിം | ദിവഃ | ഏതി |
അദിരിത്യത് - ഭിഃ | സമുദ്രം | പുണ | അബ്ജ
ഇത്യപ് - ജാഃ | അസി | പ്രഥമജാ ഇതി പ്രഥമ-ജാഃ | ബലം |
അസി | സമുദ്രിയം | ഉദിതി | നന്ദയ | പൃഥിവീം | ദിന്ധി |

ഇദം | ദിവ്യം | നദഃ | ഉദനഃ | ദിവ്യസ്യ | നഃ | ദേഹി |
 ഈശാനഃ | വീതി | സൃജ | ദൃതിം | യേ | ദേവാഃ () |
 ദിവിഭാഗാ ഇതി ദിവി - ഭാഗാഃ | യേ |
 അന്തരിക്ഷഭാഗാ ഇത്യന്തരിക്ഷ - ഭാഗാഃ | യേ |
 പൃഥ്വിവി ഭാഗാ ഇതി പൃഥ്വിവി-ഭാഗാഃ | തേ | ഇമം | യജ്ഞം |
 അവന്തു | തേ | ഇദം | ക്ഷേത്രം | ഏതി | വിശന്തു | തേ |
 ഇദം | ക്ഷേത്രം | അനു | വീതി | വിശന്തു | **22 (70)**

(യന്തി - ദേവാ - വിശ്വതിശ്ച) (A8)

2.4.9.1

മാരുതമസി മരുതാമോജ ഇതി കൃഷ്ണം വാസഃ കൃഷ്ണതൃഷ്ണം
 പരി ധത്ത ഏതദൈവ വൃഷ്ട്വൈ രൂപച്ഛ സരൂപ ഏവ ഭൂതാ
 പർജന്യം വർഷയതി രഥയത മരുതഃ ശ്വേതനുമായിനമിതി
 പശ്ചാദാതം പ്രതി മീവതി പുരോവാതമേവ ജനയതി
 വർഷസ്യ വരുദ്ധ്യ വാതനാമാനി ജുഹോതി വായുർവൈ
 വൃഷ്ട്വാ ഈശോ വായുമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ പർജന്യം വർഷയത്യഷ്ടൗ - [] **23**

2.4.9.1 - Padam

മാരുതം | അസി | മരുതാം | ഓജഃ | ഇതി | കൃഷ്ണം | വാസഃ |
 കൃഷ്ണതൃഷ്ണമിതി കൃഷ്ണ - തൃഷ്ണം | പരീതി | ധത്തേ | ഏതത് |
 വൈ | വൃഷ്ട്യ | രൂപം | സരൂപ ഇതി സ - രൂപഃ | ഏവ |
 ഭൂത്വാ | പർജന്യം | വർഷയതി | രഥയത | മരുതഃ | ശ്രേനം |
 ആയിനം | ഇതി | പശ്ചാദാതമിതി പശ്ചാത് - വാതം |
 പ്രതീതി | മീവതി | പുരോവാതമിതി പുരഃ - വാതം | ഏവ |
 ജനയതി | വർഷസ്യ | അവരുധ്യാ ഇത്യവ - രൂഢ്യേ |
 വാതനാമാനീതി വാത - നാമാനി | ജുഹോതി | വായുഃ |
 വൈ | വൃഷ്ട്യാഃ | ഈശേ | വായും | ഏവ | സ്വേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ- ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | സഃ |
 ഏവ | അസ്മൈ | പർജന്യം | വർഷയതി | അഷ്ടൗ | **23 (50)**

2.4.9.2

ജുഹോതി ചതസ്രോ വൈ ദിശശ്ചതസ്രോഽവാന്തരദിശാ
 ദിഗ്ഭ്യ ഏവ വൃഷ്ടിച്ഛ സം പ്ര ച്യാവയതി കൃഷ്ണാജിനേ
 സംയൗതി ഹവിരേവാകരന്തർവേദി സംയൗത്യ വരുദ്ധ്യേ
 യതീനാമദ്യമാനാനാച് ശീർഷാണി പരാഽപതന്തേ ഖർജൂരാ
 അഭവൻ-തേഷാച് രസ ഊർധ്വോഽപതത്-താനി കരീരാണ്യ-

ഭവന്മി¹ സൗമ്യാ²നി വൈ³ കരീരാ⁴ണി സൗമ്യാ⁵ ഖലു⁶ വാ
 ആഹു⁷തിർദിവോ⁸ വൃഷ്ടി⁹ം ച്യാവ¹⁰യതി യത്¹¹കരീരാ¹²ണി
 ഭവന്തി - [] 24

2.4.9.2 - Padam

ജുഹോ¹തി । ചത്സ്രഃ² । വൈ³ । ദിശഃ⁴ । ചത്സ്രഃ⁵ ।
 അവാ⁶ന്തരദിശാ⁷ ഇത്യവാ⁸ന്തര - ദിശാഃ⁹ । ദിഗ്ഭ്യ¹⁰ ഇതി
 ദിക്¹¹ - ഭ്യഃ¹² । ഏവ¹³ । വൃഷ്ടി¹⁴ം । സം¹⁵ । പ്രേതി¹⁶ । ച്യാവ¹⁷യതി ।
 കൃഷ്ണാ¹⁸ജിന¹⁹ ഇതി കൃഷ്ണ²⁰ - അജി²¹നേ । സമി²²തി । യൗ²³തി ।
 ഹവിഃ²⁴ । ഏവ²⁵ । അകഃ²⁶ । അന്തർവേദീ²⁷ത്യന്തഃ-വേദി²⁸ । സമി²⁹തി ।
 യൗ³⁰തി । അവ³¹രുധ്യാ³² ഇത്യവ³³ - രൂ³⁴ധ്യേ । യതീ³⁵നാം ।
 അഭ്യ³⁶മാനാനാം । ശീർഷാ³⁷ണി । പരേ³⁸തി । അപ³⁹തന് । തേ ।
 ഖർജു⁴⁰രാഃ । അഭ⁴¹വന് । തേഷാ⁴²ം । രസഃ⁴³ । ഊർധ്വഃ⁴⁴ ।
 അപ⁴⁵തത് । താനി⁴⁶ । കരീരാ⁴⁷ണി । അഭ⁴⁸വന് । സൗ⁴⁹മ്യാ⁵⁰നി ।
 വൈ⁵¹ । കരീരാ⁵²ണി । സൗ⁵³മ്യാ⁵⁴ । ഖലു⁵⁵ । വൈ⁵⁶ ।
 ആഹു⁵⁷തിരിത്യാ - ഹു⁵⁸തിഃ । ദിവഃ⁵⁹ । വൃഷ്ടി⁶⁰ം । ച്യാവ⁶¹യതി ।
 യത്⁶² । കരീരാ⁶³ണി । ഭവന്തി । 24 (50)

2.4.9.3

സൗ¹മ്യയൈവാ²ഹു³ത്യാ ദിവോ⁴ വൃഷ്ടി⁵മവ⁶ രൂ⁷ന്ധേ മധു⁸ഷാ⁹
 സം യൗ¹⁰ത്യാപാം വാ ഏ¹¹ഷ ഓ¹²ഷധീ¹³നാ¹⁴ രസോ¹⁵ യന്ധാ¹⁶ഭ്യ

ഏ॒വൗ॑ഷ॒ധീഭ്യോ॑ വ॒ർഷ॑ത്യ॒ഥോ അ॒ദ്ഭ്യ॑ ഏ॒വൗ॑ഷ॒ധീഭ്യോ॑
 വൃ॒ഷ്ടി॑ം നി॒ന്യതി॑ മാ॒ന്ദാ വാ॒ശാ ഇ॒തി സംയ॑തി
 നാമ॑ധേ॒യൈരേ॒വൈനാ॑ അ॒ച്ഛത്യ॑ഥോ യഥാ॑ ബ്രൂ॒യാദ॑സാ
 വേ॒ഹീത്യേ॒വമേ॒വൈനാ॑ നാമ॑ധേ॒യൈരാ - [] 25

2.4.9.3 - Padam

സൗ॒മ്യയാ॑ ഏ॒വ | ആ॒ഹുത്യേ॒ത്യാ - ഹു॒ത്യാ | ദി॒വഃ |
 വൃ॒ഷ്ടി॑ം | അ॒വേതി॑ | രൂ॒ന്ധേ | മധു॑ഷാ | സ॒മിതി॑ | യ॒തി |
 അ॒പാം | വൈ | ഏ॒ഷഃ | ഓ॒ഷധീ॑നാം | ര॒സഃ | യത് | മധു॑ |
 അ॒ദ്ഭ്യ ഇ॒ത്യത് - ഭ്യഃ | ഏ॒വ | ഓ॒ഷധീ॑ഭ്യ ഇ॒ത്യാഷ॑ധി-ഭ്യഃ |
 വ॒ർഷ॑തി | അ॒ഥോ ഇ॒തി | അ॒ദ്ഭ്യ ഇ॒ത്യത് - ഭ്യഃ | ഏ॒വ |
 ഓ॒ഷധീ॑ഭ്യ ഇ॒ത്യാഷ॑ധി - ഭ്യഃ | വൃ॒ഷ്ടി॑ം | നീ॒തി | ന॒ന്യതി॑ |
 മാ॒ന്ദാഃ | വാ॒ശാഃ | ഇ॒തി | സ॒മിതി॑ | യ॒തി |
 നാമ॑ധേ॒യൈരി॒തി നാമ॑ - ധേ॒യൈഃ | ഏ॒വ | ഏ॒നാഃ | അ॒ച്ഛത്യ॑ |
 ഏ॒തി | അ॒ഥോ ഇ॒തി | യഥാ॑ | ബ്രൂ॒യാത് | അ॒സൗ | ഏ॒തി |
 ഇ॒ഹി | ഇ॒തി | ഏ॒വം | ഏ॒വ | ഏ॒നാഃ |
 നാമ॑ധേ॒യൈരി॒തി നാമ॑ - ധേ॒യൈഃ | ഏ॒തി | 25 (50)

2.4.9.4

ച॒യാവ॑യതി വൃ॒ഷ്ണോ॑ അ॒ശ്വസ്യ॑ സ॒ന്ദാ॒നമ॑സി വൃ॒ഷ്ട്യൈ॑
 ത്യാപ॑ ന॒ഹ്യാമീ॒ത്യാഹ॑ വൃ॒ഷാ വാ॑ അ॒ശ്വോ വൃ॒ഷാ പ॑ർജ॒ന്യഃ

കൃഷ്ണ ഇവ ഖലു വൈ ഭൂതാ വർഷതി രൂപേണൈവൈനഃ
സമർധയതി വർഷസ്യ വരുദ്ധ്യേ । 26

2.4.9.4 - Padam

ചയാവയതി । വൃഷ്ണഃ । അശ്വസ്യ । സംഭാനമിതി സം-ഭാനം ।
അസി । വൃഷ്ട്യേ । താ । ഉപേതി । നഹ്യാമി । ഇതി । ആഹ ।
വൃഷാ । വൈ । അശ്വഃ । വൃഷാ । പർജന്യഃ । കൃഷ്ണഃ । ഇവ ।
ഖലു । വൈ । ഭൂതാ । വർഷതി । രൂപേണ । ഏവ । ഏനം ।
സമിതി । അർധയതി । വർഷസ്യ ।

അവരുദ്ധ്യോ ഇത്യവ - രൂഢ്യേ । 26 (29) (അഷ്ടൗ - ഭവന്തി -

നാമധേയൈരൈ - കാന്ന ത്രിശ്ശ്ച) (A9)

2.4.10.1

ദേവാ വസവ്യാ ദേവാഃ ശർമണ്യാ ദേവാഃ സപീതയ ഇത്യാ
ബധ്നാതി ദേവതാദിരേവാനൃഹം വൃഷ്ടിമിച്ഛതി യദി വർഷേത്-
താവത്യേവ ഹോതവ്യം യദി ന വർഷേച്ഛോ ഭൂതേ
ഹവിർനിർവപേദഹോരാത്രേ വൈ
മിത്രാവരുണാവഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പർജന്യോ
വർഷതി നക്തം വാ ഹി ദിവം വാ വർഷതി മിത്രാവരുണാവേ

വ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മാ - [] 27

2.4.10.1 - Padam

ദേവാഃ | വസവ്യാഃ | ദേവാഃ | ശർമണ്യാഃ | ദേവാഃ | സപീതയ
ഇതി സ - പീതയഃ | ഇതി | ഏതി | ബധ്നാതി | ദേവതാഭിഃ |
ഏവ | അന്വഹമിത്യനു - അഹം | വൃഷ്ടിം | ഇച്ഛതി | യദി |
വർഷേത് | താവതി | ഏവ | ഹോതവ്യം | യദി | ന |
വർഷേത് | ശഃ | ഭൂതേ | ഹവിഃ | നിരിതി | വപേത് |
അഹോരാത്രേ ഇത്യഹഃ - രാത്രേ | വൈ |
മിത്രാവരുണാവിതി മിത്രാ - വരുണൗ |
അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം | ഖലു | വൈ |
പർജന്യഃ | വർഷതി | നക്തം | വാ | ഹി | ദിവം | വാ |
വർഷതി | മിത്രാവരുണാവിതി മിത്രാ - വരുണൗ | ഏവ |
സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |

ധാവതി | തൗ | ഏവ | അസ്മൈ | 27 (50)

2.4.10.2

അഹോരാത്രാഭ്യാം പർജന്യം വർഷയതോഽഗ്നയേ ധാമച്ഛദേ
പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേന്മാരുതഃ സപ്തകപാലഃ
സൗര്യമേകകപാലമഗ്നിർവാ ഇതോ വൃഷ്ടിമുദീരയതി
മരുതഃ സൃഷ്ടാം നയന്തി യദാ ഖലു വാ അസാവാദിത്യോ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

നൃ॑ൺ-ര॒ശ്മി॑ഭിഃ പ॒ര്യാവ॑ർത്ത॒തേഽഥ॑ വ॒ർഷ॑തി ധാ॒മ॒ച്ഛ॒ദി॒വ॒ ഖ॒ലു
വൈ॑ ഭൂ॒ത്വാ വ॒ർഷ॑ത്യേ॒താ വൈ॑ ദേ॒വ॒താ വൃ॒ഷ്ട്യാ॑ ഈ॒ശ॒തേ
താ ഏ॒വ സ്വേ॑ന ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേനോ॑പ ധാ॒വ॒തി॑ താ - [] 28

2.4.10.2 - Padam

അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രാഭ്യാ॑മിത്യ॒ഹഃ - രാ॒ത്രാഭ്യാ॑ം । പ॒ർജ॑നം ।
വ॒ർഷ॑യ॒തഃ । അ॒ഗ്ന॒യേ । ധാ॒മ॒ച്ഛ॒ദി॒ ഇ॒തി॑ ധാ॒മ - ഛ॒ദേ॑ ।
പു॒രോ॒ധാശം॑ । അ॒ഷ്ടാ॒ക॒പാല॑മിത്യ॒ഷ്ടാ - ക॒പാലം॑ । നി॒രി॒തി॑ ।
വ॒പേത്॑ । മാ॒രുതം॑ । സ॒പ്ത॑ക॒പാല॑മി॒തി സ॒പ്ത - ക॒പാലം॑ ।
സൗ॒ര്യം । ഏ॒ക॒ക॒പാല॑മിത്യേ॒ക - ക॒പാലം॑ । അ॒ഗ്നിഃ । വൈ॑ ।
ഇ॒തഃ । വൃ॒ഷ്ടിം॑ । ഉ॒ദി॒തി॑ । ഈ॒ര॒യ॒തി॑ । മ॒രുതഃ॑ । സൃ॒ഷ്ടാ॑ം ।
ന॒യ॒ന്തി॑ । യ॒ദാ । ഖ॒ലു । വൈ॑ । അ॒സൗ । ആ॒ദി॒ത്യഃ । നൃ॑ൺ ।
ര॒ശ്മി॑ഭി॒രി॒തി॑ ര॒ശ്മി - ഭിഃ॑ । പ॒ര്യാവ॑ർത്ത॒ത ഇ॒തി॑
പ॒രി - ആ॑വർത്ത॒തേ । അ॒ഥ । വ॒ർഷ॑തി । ധാ॒മ॒ച്ഛ॒ദി॒തി॑
ധാ॒മ - ഛ॒ദത്॑ । ഇ॒വ । ഖ॒ലു । വൈ॑ । ഭൂ॒ത്വാ । വ॒ർഷ॑തി ।
ഏ॒താഃ । വൈ॑ । ദേ॒വ॒താഃ । വൃ॒ഷ്ട്യാഃ॑ । ഈ॒ശ॒തേ । താഃ॑ । ഏ॒വ ।
സ്വേ॑ന । ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേനേ॑തി॒ ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേന॑ । ഉ॒പേ॑തി ।
ധാ॒വ॒തി॑ । താഃ॑ । 28 (50)

2.4.10.3

ഏ॒വാ॒സ്മൈ॑ പ॒ർജ॒ന്യം॑ വ॒ർഷ॒യന്ത്യു॑താ വ॒ർഷി॑ഷ്യൻ
 വ॒ർഷ॒ത്യേവ॑ സൂ॒ജാ വൃ॒ഷ്ടിം॑ ദി॒വ ആ॑*ദി॒ഭിഃ സ॑മു॒ദ്രം
 പൃ॒ണേ॒ത്യാഹേ॑മാശ്ച॒വാ-മു॒ശ്ചാപഃ॑ സ॒മർധ॑യത്യ॒ഥോ
 ആ॒ഭിരേ॒വാ-മു॒രച്ഛേ॑ത്യ॒ബ്ജാ അ॑സി പ്ര॒ഥമ॑ജാ ബ॒ലമ॑സി
 സ॒മുദ്രി॑യമി॒ത്യാഹ॑ യ॒ഥായ॑ജുരേ॒വൈത-ദു॑ന്നം ദയ
 പൃ॒ഥിവി॑മിതി വ॒ർഷാ॑ഹാ॒ം ജു॒ഹോ॑ത്യേ॒ഷാ വാ ()
 ഓ॒ഷധീ॑നാം വൃ॒ഷ്ടി॒വനി॑സ്ത॒യൈവ॑ വൃ॒ഷ്ടി॒മാ ച്യാ॑വയതി യേ
 ദേ॒വാ ദി॒വിഭാ॑ഗാ ഇതി കൃ॒ഷ്ണാജി॑നമ॒വ ധൂ॑നോതിമ
 ഏ॒വാ॒സ്മൈ॑ ലോ॒കാഃ പ്രീ॑താ അ॒ഭീഷ്ടാ॑ ഭവ॒ന്തി । 29

2.4.10.3 - Padam

ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॑ । പ॒ർജ॒ന്യം॑ । വ॒ർഷ॒യന്തി॑ । ഉ॒ത ।
 അ॒വ॒ർഷി॑ഷ്യൻ । വ॒ർഷ॒തി । ഏ॒വ । സൂ॒ജ । വൃ॒ഷ്ടിം॑ । ദി॒വഃ ।
 ഏ॒തി । അ॒ദി॒ഭിരി॑ത്യു॒ത്-ഭിഃ॑ । സ॒മു॒ദ്രം । പൃ॒ണ । ഇ॒തി । ആ॒ഹ ।
 ഇ॒മാഃ । ച । ഏ॒വ । അ॒മുഃ । ച । അ॒പഃ । സ॒മി॒തി । അ॒ർധ॑യതി ।
 അ॒ഥോ ഇ॒തി । ആ॒ഭിഃ । ഏ॒വ । അ॒മുഃ । അ॒ച്ഛേ॑ । ഏ॒തി । അ॒ബ്ജാ
 ഇ॒ത്യപ് - ജാഃ॑ । അ॒സി । പ്ര॒ഥമ॑ജാ ഇ॒തി പ്ര॒ഥമ॑-ജാഃ । ബ॒ലം ।
 അ॒സി । സ॒മുദ്രി॑യം । ഇ॒തി । ആ॒ഹ ।
 യ॒ഥായ॑ജുരി॒തി യ॒ഥാ - യ॒ജുഃ । ഏ॒വ । ഏ॒തത് । ഉ॒ദി॒തി ।

നന്ദയ | പൃഥിവീം | ഇതി | വർഷാഹ്വാമിതി വർഷ-ഹ്വാം |
 ജുഹോതി | ഏഷാ | വൈ () | ഓഷധീനാം |
 വൃഷ്ടിവനിരിതി വൃഷ്ടി - വനിഃ | തയാ | ഏവ | വൃഷ്ടീം |
 ഏതി | ച്യാവയതി | യേ | ദേവാഃ | ദിവിഭാഗാ ഇതി
 ദിവി - ഭാഗാഃ | ഇതി | കൃഷ്ണാജിനമിതി കൃഷ്ണ - അജിനം |
 അവേതി | ധൂനോതി | ഇമേ | ഏവ | അസ്മൈ | ലോകാഃ |
 പ്രീതാഃ | അഭീഷ്ടാ ഇത്യഭി - ഇഷ്ടാഃ | ഭവന്തി | **29 (71)**

(അസ്മൈ - ധാവതി താ - വാ - ഏകവിഴ്ശതിശ്ച) (A10)
2.4.11.1

സർവാണി ചന്ദ്രാസ്യേതസ്യാ-മിഷ്ടയാ-മനുച്യാനീത്യാഹു-
 സ്ത്രിഷ്ടുഭോ വാ ഏതദ്-വീര്യം യത് കകുദുഷ്ടിഹാ ജഗതൈ
 യദുഷ്ടിഹ-കകുഭാവനാഹ തേനൈവ സർവാണി
 ചന്ദ്രാസ്യവ രൂന്ധേ ഗായത്രി വാ ഏഷാ യദുഷ്ടിഹാ യാനി
 ചതാര്യധൃക്ഷരാണി ചതുഷ്വാദ ഏവ തേ പശവോ യഥാ
 പുരോധാശേ പുരോധാശോഽധ്യേവമേവ തദ്-യദ്-
 ഋച്യധൃക്ഷരാണി യജ്ജഗത്യാ - [] **30**

2.4.11.1 - Padam

സർവാ॑ണി । ഛന്ദാ॑പ്സി । ഏ॒തസ്യാ॑ം । ഇ॒ഷ്ട്യാം॑ ।
അ॒നുച॑യാനീത്യനു - ഉച॑യാനി । ഇതി॑ । ആ॒ഹുഃ । ത്രി॒ഷ്ടുഭഃ॑ ।
വൈ । ഏ॒തത് । വീ॒ര്യം॑ । യത് । ക॒കുത് । ഉ॒ഷ്ണിഹാ॑ ।
ജഗ॑ത്യേ । യത് । ഉ॒ഷ്ണിഹ॑കകുഭാവിത്യു॒ഷ്ണിഹ॑ - ക॒കുഭഃ॑ ।
അ॒ന്യാഹേ॑ത്യനു - ആ॒ഹ । തേ॒ന । ഏ॒വ । സർവാ॑ണി ।
ഛന്ദാ॑പ്സി । അ॒വേതി॑ । രു॒ന്ധേ । ഗായ॑ത്രി । വൈ । ഏ॒ഷാ ।
യത് । ഉ॒ഷ്ണിഹാ॑ । യാ॒നി । ച॒ത്വാരി॑ । അ॒ധീതി॑ । അ॒ക്ഷരാ॑ണി ।
ച॒തുഷ്ഠാ॑ഭ ഇതി॑ ച॒തുഃ - പാ॒ദഃ । ഏ॒വ । തേ॒ । പ॒ശവഃ॑ । യഥാ॑ ।
പു॒രോ॒ധാശേ॑ । പു॒രോ॒ധാശഃ॑ । അ॒ധീതി॑ । ഏ॒വം । ഏ॒വ ।
തത് । യത് । ഋ॒ചി । അ॒ധീതി॑ । അ॒ക്ഷരാ॑ണി । യത് ।
ജഗ॑ത്യാ । **30 (50)**

2.4.11.2

പ॒രി॒ദ്യുഭാ॑ന്തം യ॒ജ്ഞം॑ ഗ॒മയേ॑ത് ത്രി॒ഷ്ടുഭാ॑ പ॒രി
ദ്യാതീ॑ന്ദ്രിയം വൈ॒ വീ॒ര്യം॑ ത്രി॒ഷ്ടുഗി॑ന്ദ്രിയ ഏ॒വ വീ॒ര്യേ॑
യ॒ജ്ഞം॑ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑പയതി॒ നാന്തം॑ ഗ॒മയ॑ത്യഗ്നേ॒ ത്രീ॒ തേ
വാ॒ജിനാ॑ ത്രീ॒ ഷ॒ഡസ്ഥേ॑തി॒ ത്രി॒വത്യാ॑ പ॒രി ദ്യാതീ॑
സ॒രുപ॑ത്വായ॒ സർവോ॑ വാ ഏ॒ഷ യ॒ജ്ഞോ॑ യത്

തൈത്രിധാതവീയം കാമായ-കാമായ പ്രയുജ്യതേ സർവ്വേഭ്യോ
 ഹി കാമേഭ്യോ യജ്ഞഃ പ്രയുജ്യതേ തൈത്രിധാതവീയേന
 യജ്ഞതാദിചരൻമ് സർവ്വോ വാ - [] 31

2.4.11.2 - Padam

പരിദധ്യാദിതി പരി - ദധ്യാത് | അന്തം | യജ്ഞം | ഗമയേത് |
 ത്രിഷ്ടുഭാ | പരീതി | ദധാതി | ഇന്ദ്രിയം | വൈ | വീര്യം |
 ത്രിഷ്ടുക് | ഇന്ദ്രിയേ | ഏവ | വീര്യേ | യജ്ഞം | പ്രതീതി |
 സ്ഥാപയതി | ന | അന്തം | ഗമയതി | അഗ്നേ | ത്രീ | തേ |
 വാജിനാ | ത്രീ | സധസ്ഥേതി സധ - സ്ഥാ | ഇതി |
 ത്രിവത്യേതി ത്രി - വത്യാ | പരീതി | ദധാതി |
 സരുപതായേതി സരുപ - തായ | സർവഃ | വൈ | ഏഷഃ |
 യജ്ഞഃ | യത് | തൈത്രിധാതവീയം | കാമായ കാമായേതി
 കാമായ - കാമായ | പ്രേതി | യുജ്യതേ | സർവ്വേഭ്യഃ | ഹി |
 കാമേഭ്യഃ | യജ്ഞഃ | പ്രയുജ്യതേ ഇതി പ്ര - യുജ്യതേ |
 തൈത്രിധാതവീയേന | യജ്ഞേ | അദിചരന്നിത്യദി - ചരൻ |
 സർവഃ | വൈ | 31 (50)

2.4.11.3

ഏഷ യജ്ഞോ യത് തൈത്രിധാതവീയം സർവ്വേണൈവൈനം
 യജ്ഞേനാദി ചരതി സ്തൃണുത ഏവൈനമേതയൈവ

യജേതാദിചര്യമാണഃ സർവോ വാ ഏഷ യജേതാ യത്
 ത്രൈധാതവീയം സർവേണൈവ യജേതേ യജതേ
 നൈനമദിചരന്മി സ്തൃണുത ഏതയൈവ യജേത സഹസ്രേണ
 യക്ഷ്യമാണഃ പ്രജാതമേവൈനദ-ദദാത്യേതയൈവ യജേത
 സഹസ്രേണ ജാനോന്തം വാ ഏഷ പശൂനാം ഗച്ഛതി - [] 32

2.4.11.3 - Padam

ഏഷഃ | യജ്ഞഃ | യത് | ത്രൈധാതവീയം | സർവേണ |
 ഏവ | ഏനം | യജേതേ | അദിതി | ചരതി | സ്തൃണുതേ |
 ഏവ | ഏനം | ഏതയാ | ഏവ | യജേത | അദിചര്യമാണ
 ഇത്യദി-ചര്യമാണഃ | സർവഃ | വൈ | ഏഷഃ | യജ്ഞഃ | യത് |
 ത്രൈധാതവീയം | സർവേണ | ഏവ | യജേതേ | യജതേ |
 ന | ഏനം | അദിചരന്നിത്യദി - ചരന് | സ്തൃണുതേ |
 ഏതയാ | ഏവ | യജേത | സഹസ്രേണ | യക്ഷ്യമാണഃ |
 പ്രജാതമിതി പ്ര-ജാതം | ഏവ | ഏനത് | ദദാതി | ഏതയാ |
 ഏവ | യജേത | സഹസ്രേണ | ഇജാനഃ | അന്തം | വൈ |
 ഏഷഃ | പശൂനാം | ഗച്ഛതി | 32 (50)

2.4.11.4

യഃ സഹസ്രേണ യജതേ പ്രജാപതിഃ ഖലു വൈ
 പശൂനസൃജത താഽത്രൈസ്രധാതവീയേ-നൈവാസൃജത യ
 ഏവം വിദാഽത്രൈസ്രധാതവീയേന പശുകാമോ യജതേ
 യസ്മാദേവ യോനേഃ പ്രജാപതിഃ പശൂനസൃജത
 തസ്മാദേവൈനാൻമ സൃജത ഉപൈനമുത്തരഃ സഹസ്രം
 നമതി ദേവതാഭ്യോ വാ ഏഷ ആ വൃശ്ച്യതേ യോ യക്ഷ്യ
 ഇത്യുക്താ ന യജതേ ത്രൈധാതവീയേന യജേത
 സർവോ വാ ഏഷ യജേതാ - [] 33

2.4.11.4 - Padam

യഃ | സഹസ്രേണ | യജതേ | പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ |
 ഖലു | വൈ | പശൂൻ | അസൃജത | താൻ |
 ത്രൈധാതവീയേന | ഏവ | അസൃജത | യഃ | ഏവം |
 വിദാൻ | ത്രൈധാതവീയേന | പശുകാമ ഇതി പശു-കാമഃ |
 യജതേ | യസ്മാത് | ഏവ | യോനേഃ | പ്രജാപതിരിതി
 പ്രജാ - പതിഃ | പശൂൻ | അസൃജത | തസ്മാത് | ഏവ |
 ഏനാൻ | സൃജതേ | ഉപേതി | ഏനം |
 ഉത്തരമിത്യുത് - തരം | സഹസ്രം | നമതി | ദേവതാഭ്യഃ |

വൈ | ഏഷഃ | ഏതി | വൃശ്ച്യതേ | യഃ | യക്ഷ്യ | ഇതി |
 ഉക്താ | ന | യജതേ | ത്രൈധാതവീയേന | യജേത |
 സർവഃ | വൈ | ഏഷഃ | യജ്ഞഃ | **33 (50)**

2.4.11.5

യത് ത്രൈധാതവീയച്ഛ് സർവേണൈവ യജ്ഞേന യജതേ ന
 ദേവതാഭ്യ ആ വൃശ്ച്യതേ ദാദശകപാലഃ പുരോധാശോ
 ഭവതി തേ ത്രയശ്ചതുഷ്ഠപാലാ-സ്രിഷ്ഠമൃദ്ധതായ ത്രയഃ
 പുരോധാശാ ഭവന്തി ത്രയ ഇമേ ലോകാ ഏഷാം
 ലോകാനാമാപ്ത്യാ ഉത്തര-ഉത്തരോ ജ്യായാൻ ഭവത്യേവമിവ
 ഹീമേ ലോകാ യവമയോ മധ്യ ഏതദാ അന്തരീക്ഷസ്യ രൂപച്ഛ്
 സമൃദ്ധ്യ സർവേഷാമഭിഗമയന്നവ ദൃത്യഹംബട്കാരച്ഛ്
 ഹിരണ്യം ദദാതി തേജ ഏവാ - [] **34**

2.4.11.5 - Padam

യത് | ത്രൈധാതവീയം | സർവേണ | ഏവ | യജ്ഞേന |
 യജതേ | ന | ദേവതാഭ്യഃ | ഏതി | വൃശ്ച്യതേ |
 ദാദശകപാല ഇതി ദാദശ - കപാലഃ | പുരോധാശഃ |
 ഭവതി | തേ | ത്രയഃ | ചതുഷ്ഠപാലാ ഇതി ചതുഃ - കപാലാഃ |
 ത്രിഷ്ഠമൃദ്ധതായേതി ത്രിഷ്ഠമൃദ്ധ - തായ | ത്രയഃ |

പുരോഽധാശാഃ | ദവന്തി | ത്രയഃ | ഇമേ | ലോകാഃ | ഏഷാം |
 ലോകാനാം | ആപ്തേ | ഉത്തര ഉത്തര ഇത്യുത്തര-ഉത്തരഃ |
 ജ്യായാൻ | ദവതി | ഏവം | ഇവ | ഹി | ഇമേ | ലോകാഃ |
 യവമയ ഇതി യവ - മയഃ | മധ്യേ | ഏതത് | വൈ |
 അന്തരീക്ഷസ്യ | രൂപം | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജ്ഞേധ്യ |
 സർവേഷാം | അഭിഗമയന്നിത്യഭി - ഗമയൻ | അവേതി |
 ദ്യതി | അഹംബദ്കാരമിത്യഹംബദ് - കാരം | ഹിരണ്യം |
 ദദാതി | തേജഃ | ഏവ | **34 (50)**

2.4.11.6

ഽവ രൂന്ധേ താർപ്യം ദദാതി പശൂനേവാവ രൂന്ധേ ധേനും
 ദദാത്യാശിഷ ഏവാവ രൂന്ധേ സാമ്നോ വാ ഏഷ വർണോ
 യദ്ധിരണ്യം യജുഷാം താർപ്യമുക്ഥാമദാനാം
 ധേനുരേതാനേവ സർവാൻ വർണാനവ രൂന്ധേ | **35**

2.4.11.6 - Padam

അവേതി | രൂന്ധേ | താർപ്യം | ദദാതി | പശൂൻ | ഏവ |
 അവേതി | രൂന്ധേ | ധേനും | ദദാതി |
 ആശിഷ ഇത്യാ-ശിഷഃ | ഏവ | അവേതി | രൂന്ധേ | സാമ്നഃ |
 വൈ | ഏഷഃ | വർണ്ഃ | യത് | ഹിരണ്യം | യജുഷാം |
 താർപ്യം | ഉക്ഥാമദാനാമിത്യുക്ഥ-മദാനാം | ധേനുഃ |

ഏ॒താൻ | ഏ॒വ | സർ॒വാൻ | വർ॒ണാൻ | അ॒വേതി॑ |

രൂ॒ന്ധേ | **35 (30)** (ജഗ॑ത്യാ - ടഭി॑ചരൻ॒മ് സർ॒വോ വൈ -
ഗച്ഛ॑തി - യജ്ഞ - സ്തേജ് ഏ॒വ - ത്രി॒ശ്ശച്ഛ) (A11)

2.4.12.1

ത്വഷ്ടാ॑ ഹതപു॒ത്രോ വീ॒ന്ദ്രഃ സോ॒മമാഹ॑രത് തസ്മി॒ന്നിന്ദ്ര॑
ഉപ॒ഹവ॑മെ॒ച്ഛത॑ തം നോ॒പാഹ॑യത പു॒ത്രം മേ॒വധീ॑രിതി സ
യജ്ഞ॑വേ॒ശസം॑ കൃ॒താ പ്രാ॒സഹാ॑ സോ॒മപി॑ബത് തസ്യ
യദത്യ॑ശി॒ഷ്യത॑ തത് ത്വഷ്ടാ॑ഽഹവ॒നീയ॑മുപ പ്രാ॒വർത॑യത്
സാഹേ॑ന്ദ്രശ॒ത്രുർവർധ॑സ്വേതി സ യാ॒വദു॑ർധഃ പരാ॒വിധ്യ॑തി
താവ॑തി സ്വയമേ॒വ വൃ॑രത യദി॒ വാ താവ॑ത് പ്ര॒വണ - [] **36**

2.4.12.1 - Padam

ത്വഷ്ടാ॑ | ഹതപു॒ത്ര ഇതി॑ ഹത - പു॒ത്രഃ | വീ॒ന്ദ്രമി॑തി
വി - ഇ॒ന്ദ്രം | സോ॒മം | ഏ॒തി | അ॒ഹരത് | തസ്മി॒ന്ന് | ഇ॒ന്ദ്രഃ |
ഉപ॒ഹവ॑മിത്യുപ - ഹവ॑ം | ഐ॒ച്ഛത॑ | തം | ന | ഉപേ॑തി |
അ॒ഹയ॑ത | പു॒ത്രം | മേ | അ॒വധീഃ | ഇതി॑ | സഃ |
യജ്ഞ॑വേ॒ശസമി॑തി യജ്ഞ - വേ॒ശസം | കൃ॒താ |
പ്രാ॒സഹേ॑തി പ്ര - സഹാ॑ | സോ॒മം | അ॒പിബ॑ത് | തസ്യ॑ |
യത് | അത്യ॑ശി॒ഷ്യതേ॑തി - അശി॑ഷ്യത | തത് | ത്വഷ്ടാ॑ |
അ॒ഹവ॑നീയമിത്യുപ - ഹവ॑നീയം | ഉപ | പ്രേ॑തി |

അവർത്തയത് | സ്വാഹാ | ഇന്ദ്രശത്രുരിതീന്ദ്ര - ശത്രുഃ |
 വർധസ്വ | ഇതി | സഃ | യാവത് | ഊർധ്വഃ |
 പരാവിദ്യതീതി പരാ - വിദ്യതി | താവതി | സ്വയം | ഏവ |
 വീതി | അരമത | യദി | വാ | താവത് |

പ്രവണമിതി പ്ര - വനം | **36 (50)**

2.4.12.2

-മാസീദ്യദി വാ താവദധുഗേരാസീമ് സ സംഭവന്ന -
 ഗീഷോമാവദി സമഭവമ് സ ഇഷുമാത്രമിഷുമാത്രം
 ിഷ്വഭവർധത സ ഇമാം ലോകാനവുണോദ്യ-ദിമാം
 ലോകാനവുണോത് തദ്-വൃത്രസ്യ വൃത്രതാം തസ്മാദിന്ദ്രോ
 ബിഭേദപി ത്വഷ്ടാ തസ്മൈ ത്വഷ്ടാ വജ്രമസിഞ്ചത് തപോ
 വൈ സ വജ്ര ആസീത് തമുദ്യന്തും നാശക്ലോഭഥ
 വൈ തർഹി വിഷ്ണു - [] **37**

2.4.12.2 - Pādam

ആസീത് | യദി | വാ | താവത് | അധീതി | അഗ്നേഃ |
 ആസീത് | സഃ | സംഭവന്നിതി സം - ഭവന് |
 അഗീഷോമാവിത്യഗീ - സോമഃ | അദി | സമിതി |
 അഭവത് | സഃ |
 ഇഷുമാത്രമിഷുമാത്രമിതീഷുമാത്രം - ഇഷുമാത്രം |

വിഷ്ണു¹ | അ²വ³ർ⁴ധ⁵ത⁶ | സഃ⁷ | ഇ⁸മാ⁹ൻ | ലോ¹⁰കാ¹¹ൻ |
 അ¹²വൃ¹³ണോ¹⁴ത് | യത്¹⁵ | ഇ¹⁶മാ¹⁷ൻ | ലോ¹⁸കാ¹⁹ൻ | അ²⁰വൃ²¹ണോ²²ത് |
 തത്²³ | വൃ²⁴ത്ര²⁵സ്യ²⁶ | വൃ²⁷ത്ര²⁸ത്വ²⁹മി³⁰തി³¹ വൃ³²ത്ര³³ - ത്വം³⁴ | ത³⁵സ്മാ³⁶ത് |
 ഇ³⁷ന്ദ്രഃ³⁸ | അ³⁹ബി⁴⁰ഭേ⁴¹ത് | അ⁴²പീ⁴³തി⁴⁴ | ത്വ⁴⁵ഷ്ടാ⁴⁶ | ത⁴⁷സ്മൈ⁴⁸ | ത്വ⁴⁹ഷ്ടാ⁵⁰ |
 വ⁵¹ജ്രം⁵² | അ⁵³സി⁵⁴ഞ്ച⁵⁵ത് | ത⁵⁶പഃ⁵⁷ | വൈ⁵⁸ | സഃ⁵⁹ | വ⁶⁰ജ്രഃ⁶¹ | ആ⁶²സി⁶³ത് |
 തം⁶⁴ | ഉ⁶⁵ദ്യ⁶⁶ന്തു⁶⁷മി⁶⁸ത്യു⁶⁹ത് - യ⁷⁰ന്തു⁷¹ം | ന | അ⁷²ശ⁷³ക്നോ⁷⁴ത് | അ⁷⁵ഥ⁷⁶ |
 വൈ⁷⁷ | ത⁷⁸ർ⁷⁹ഹി⁸⁰ | വി⁸¹ഷ്ണുഃ⁸² | 37 (50)

2.4.12.3

-ര¹ന്യാ² ദേ³വ⁴താ⁵ ssസീ⁶ഥ് സോ⁷ബ്ര⁸വീ⁹ദ്-വി¹⁰ഷ്ണ¹¹വേ¹²ഹീ¹³ദ¹⁴മാ¹⁵
 ഹ¹⁶രി¹⁷ഷ്ടാ¹⁸വോ¹⁹ യേ²⁰നാ²¹യ²²മി²³ദ²⁴മി²⁵തി²⁶ സ²⁷ വി²⁸ഷ്ണു²⁹സ്രേ³⁰ധാ³¹ssത്മാ³²നം³³
 വി³⁴ ന്യ³⁵ധ³⁶ത്ത³⁷ പൃ³⁸ഥി³⁹വ്യാ⁴⁰ം തൃ⁴¹തീ⁴²യ⁴³മ⁴⁴ന്ത⁴⁵രി⁴⁶ക്ഷേ⁴⁷ തൃ⁴⁸തീ⁴⁹യം⁵⁰ ദി⁵¹വി⁵²
 തൃ⁵³തീ⁵⁴യ-മ⁵⁵ദി⁵⁶പ⁵⁷ര്യാ⁵⁸വ⁵⁹ർ⁶⁰താ⁶¹ദ്-ഹൃ⁶²ബി⁶³ഭേ⁶⁴ദ്യ⁶⁵ത്-പൃ⁶⁶ഥി⁶⁷വ്യാ⁶⁸ം
 തൃ⁶⁹തീ⁷⁰യ⁷¹മാ⁷²സി⁷³ത് തേ⁷⁴നേ⁷⁵ന്ദ്രോ⁷⁶ വ⁷⁷ജ്ര⁷⁸മു⁷⁹ദ⁸⁰യ⁸¹ച്ഛ⁸²ദ്-വി⁸³ഷ്ണ⁸⁴സു⁸⁵സ്ഥി⁸⁶തഃ⁸⁷
 സോ⁸⁸ബ്ര⁸⁹വീ⁹⁰ന്മാ⁹¹ മേ⁹² പ്ര⁹³ ഹാ⁹⁴ര⁹⁵സ്തി⁹⁶ വാ⁹⁷ ഇ⁹⁸ദം⁹⁹ - [] 38

2.4.12.3 - Padam

അ¹ന്യാ² | ദേ³വ⁴താ⁵ | ആ⁶സി⁷ത് | സഃ⁸ | അ⁹ബ്ര¹⁰വീ¹¹ത് | വി¹²ഷ്ണോ¹³ |
 ഏ¹⁴തി¹⁵ | ഇ¹⁶ഹി¹⁷ | ഇ¹⁸ദം¹⁹ | ഏ²⁰തി²¹ | ഹ²²രി²³ഷ്ടാ²⁴വഃ²⁵ | യേ²⁶ന²⁷ | അ²⁸യം²⁹ |
 ഇ³⁰ദം³¹ | ഇ³²തി³³ | സഃ³⁴ | വി³⁵ഷ്ണുഃ³⁶ | സ്രേ³⁷ധാ³⁸ | ആ³⁹ത്മാ⁴⁰നം⁴¹ | വി⁴² |
 നീ⁴³തി⁴⁴ | അ⁴⁵ധ⁴⁶ത്ത⁴⁷ | പൃ⁴⁸ഥി⁴⁹വ്യാ⁵⁰ം | തൃ⁵¹തീ⁵²യം⁵³ | അ⁵⁴ന്ത⁵⁵രി⁵⁶ക്ഷേ⁵⁷ |

തൃതീ॑യം । ദി॒വി । തൃതീ॑യം ।

അ॒ഭി॒പ॒ര്യാ॒വർ॒താദി॒ത്യഭി॑-പ॒ര്യാ॒വർ॒താത് । ഹി॑ । അ॒ബ്വി॑ഭേത് ।

യത് । പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാം । തൃതീ॑യം । ആ॒സീ॑ത് । തേ॒ന । ഇ॒ന്ദ്രഃ ।

വ॒ജ്രം । ഉ॒ദി॒തി । അ॒യ॒ച്ഛത് । വി॒ഷ്ണു॑നൃ॒സ്ഥി॒ത ഇ॒തി

വി॒ഷ്ണു॑ - അ॒നു॒സ്ഥി॒തഃ । സഃ । അ॒ബ്ര॑വീത് । മാ । മേ । പ്രേ॒തി ।

ഹാഃ । അ॒സ്മി । വൈ । ഇ॒ദം । **38 (50)**

2.4.12.4

മ॒യി വീ॒ര്യം॑ തത് തേ പ്ര॒ഭാ॒സ്യാ॒മി॒തി തദ॑സ്മൈ പ്രാ॒യ॒ച്ഛത്॑ തത്

പ്ര॒ത്യ॒ഗൃ॒ഹ്ണാ॒ദധാ॑ മേ॒തി തദ്-വി॒ഷ്ണു॑വേ॒തി പ്രാ॒യ॒ച്ഛത്॑ തദ്-

വി॒ഷ്ണുഃ॑ പ്ര॒ത്യ॒ഗൃ॒ഹ്ണാ॒ദസ്മാ॑സ്മി॒ന്ദ്ര ഇ॒ന്ദ്രി॒യം ദ॒ധാ॒തൃ॒തി

യദ॒ന്ത॒രി॒ക്ഷേ തൃതീ॑യമാ॒സീത് തേ॒നേ॒ന്ദ്രോ വ॒ജ്രമു॑ദ॒യച്ഛദ്-

വി॒ഷ്ണു॑നൃ॒സ്ഥി॒തഃ സോ॒ബ്ര॑വീ॒ന്മാ മേ പ്ര॒ഹാ॒ര॒സ്മി വാ ഇ॒ദം-[] **39**

2.4.12.4 - Padam

മ॒യി । വീ॒ര്യം॑ । തത് । തേ । പ്രേ॒തി । ദാ॒സ്യാ॒മി । ഇ॒തി । തത് ।

അ॒സ്മൈ । പ്രേ॒തി । അ॒യ॒ച്ഛത്॑ । തത് । പ്ര॒തീ॒തി ।

അ॒ഗൃ॒ഹ്ണാ॒ത് । അ॒ധാഃ । മാ । ഇ॒തി । തത് । വി॒ഷ്ണു॑വേ ।

അ॒തി । പ്രേ॒തി । അ॒യ॒ച്ഛത്॑ । തത് । വി॒ഷ്ണുഃ॑ । പ്ര॒തീ॒തി ।

അ॒ഗൃ॒ഹ്ണാ॒ത് । അ॒സ്മാ॑സ്മു । ഇ॒ന്ദ്രഃ । ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । ദ॒ധാ॒തൃ ।

ഇതി॑ । യത്॑ । അ॒ന്തരി॑ക്ഷേ । തൃ॒തീ॒യം । ആ॒സീ॑ത് । തേന॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്രഃ । വ॒ജ്രം । ഉ॒ദി॒തി । അ॒യ॒ച്ച॒ത് । വി॒ഷ്ണു॑നു॒സ്ഥി॒ത ഇ॒തി
 വി॒ഷ്ണു॑ - അ॒നു॒സ്ഥി॒തഃ । സഃ । അ॒ബ്ര॒വീ॑ത് । മാ । മേ । പ്രേ॒തി ।
 ഹാഃ । അ॒സ്തി । വൈ । ഇ॒ദം । 39 (50)

2.4.12.5

മയി॑ വീ॒ര്യം॑ തത് തേ॒ പ്ര॒ദാ॒സ്യാ॒മി॒തി തദ॑സ്മൈ॒ പ്രായ॑ച്ച॒ത്
 തത് പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണാദ് ദി॒ർമാ॒ധാ ഇ॒തി തദ്-വി॒ഷ്ണു॑വേ॒തി
 പ്രായ॑ച്ച॒ത് തദ്-വി॒ഷ്ണുഃ॑ പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണാദ്സാ॒സ്യി॒ന്ദ്ര ഇ॒ന്ദ്രി॒യം
 ദ॒ധാ॒തി॒തി യദി॑വി॒ തൃ॒തീ॒യമാ॒സീ॑ത് തേനേ॒ന്ദ്രോ
 വ॒ജ്രമു॑ദ॒യച്ച॑ദ് വി॒ഷ്ണു॑നു॒സ്ഥി॒തഃ സോ॑ബ്ര॒വീ॑മാ മേ

പ്രഹാര്യേനാഹ - [] 40

2.4.12.5 - Padam

മയി॑ । വീ॒ര്യം॑ । തത് । തേ । പ്രേ॒തി । ദാ॒സ്യാ॒മി॒തി । ഇ॒തി । തത് ।
 അ॒സ്മൈ॒ । പ്രേ॒തി । അ॒യ॒ച്ച॒ത് । തത് । പ്ര॒തീ॒തി ।
 അ॒ഗൃ॑ഹ്ണാത് । ദിഃ । മാ । അ॒ധാഃ । ഇ॒തി । തത് । വി॒ഷ്ണു॑വേ ।
 അ॒തി । പ്രേ॒തി । അ॒യ॒ച്ച॒ത് । തത് । വി॒ഷ്ണുഃ॑ । പ്ര॒തീ॒തി ।
 അ॒ഗൃ॑ഹ്ണാത് । അ॒സ്മാ॒സു । ഇ॒ന്ദ്രഃ । ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । ദ॒ധാ॒തു ।
 ഇ॒തി । യത്॑ । ദി॒വി । തൃ॒തീ॒യം । ആ॒സീ॑ത് ।
 തേന॑ । ഇ॒ന്ദ്രഃ । വ॒ജ്രം । ഉ॒ദി॒തി । അ॒യ॒ച്ച॒ത് । വി॒ഷ്ണു॑നു॒സ്ഥി॒ത

ഇതി വിഷ്ണു - അനുസ്ഥിതഃ । സഃ । അബ്രവീത് । മാ । മേ ।
പ്രേതി । ഹാഃ । യേന । അഹം । 40 (50)

2.4.12.6

-മിദമസ്മി തത് തേ പ്രദാസ്യാമിതി ത്വീ(3) ഇത്യബ്രവീഥ്
സന്ധാം തു സന്ധാവഹൈ താമേവ പ്രവിശാനിതി യന്മാം
പ്രവിശേഃ കിം മാ ഭൂഞ്ജയാ ഇത്യബ്രവീത് താമേവേന്ധീയ
തവ ഭോഗായ താം പ്രവിശേയമിത്യബ്രവീത് തം വൃത്രഃ
പ്രാവിശദുദരം വൈ വൃത്രഃ ക്ഷുത് ഖലു വൈ മനുഷ്യസ്യ
ഭ്രാതൃവ്യോ യ - [] 41

2.4.12.6 - Padam

ഇദം । അസ്മി । തത് । തേ । പ്രേതി । ദാസ്യാമി । ഇതി ।
ത്വീ(3) । ഇതി । അബ്രവീത് । സംധാമിതി സം-ധാം । തു ।
സമിതി । ദധാവഹൈ । താം । ഏവ । പ്രേതി । വിശാനി ।
ഇതി । യത് । മാം । പ്രവിശേരിതി പ്ര - വിശേഃ । കിം । മാ ।
ഭൂഞ്ജയാഃ । ഇതി । അബ്രവീത് । താം । ഏവ । ഇന്ധീയ ।
തവ । ഭോഗായ । താം । പ്രേതി । വിശേയം । ഇതി ।
അബ്രവീത് । തം । വൃത്രഃ । പ്രേതി । അവിശത് । ഉദരം ।
വൈ । വൃത്രഃ । ക്ഷുത് । ഖലു । വൈ । മനുഷ്യസ്യ ।
ഭ്രാതൃവ്യഃ । യഃ । 41 (50)

2.4.12.7

ഏ॒വം വേ॑ദ ഹ॒ന്തി ക്ഷു॑ധം ഭ്രാ॒തൃ॒വ്യം ത॑സ്മൈ പ്രായ॑ച്ചത്
 തത് പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണാത്-ത്രി॒മാ॒ധാ ഇ॒തി തദ്-വി॑ഷ്ണുവേ॒തി
 പ്രായ॑ച്ചത് തദ്-വി॑ഷ്ണുഃ പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണാദസ്മാ॒സിന്ദ്ര ഇ॒ന്ദ്രിയം
 ദ॒ധാ॒തീതി॑ യ॒ത്രതിഃ॑ പ്രായ॑ച്ചത് ത്രിഃ പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണാത്
 തത് ത്രി॒ധാതോ॑സ്ത്രി॒ധാതു॑ത്വം യദ്-വി॑ഷ്ണുര॒ന്വതി॑ഷ്ഠ
 വി॑ഷ്ണുവേ॒തി പ്രായ॑ച്ചത് തസ്മാ॑ദൈ॒ന്ദ്രാവൈ॑ഷ്ണവഃ ഹ॒വിർഭ॑വതി
 () യദാ॑ ഇ॒ദം കി॑ഞ്ച ത॑സ്മൈ തത് പ്രായ॑ച്ചദ് ഋ॒ചഃ സാ॑മാ॒നി
 യജു॑ഃ॒ഷി സ॒ഹസ്രം വാ॑ അ॒സ്മൈ തത് പ്രായ॑ച്ചത് തസ്മാ॑ത്
 സ॒ഹസ്ര॑ദക്ഷി॒ണം । 42

2.4.12.7 - Padam

ഏ॒വം । വേ॑ദ । ഹ॒ന്തി । ക്ഷു॑ധം । ഭ്രാ॒തൃ॒വ്യം । തത് । അ॒സ്മൈ ।
 പ്രേ॒തി । അ॒യച്ച॑ത് । തത് । പ്ര॒തീ॒തി । അ॒ഗൃ॑ഹ്ണാത് । ത്രിഃ ।
 മാ । അ॒ധാഃ । ഇ॒തി । തത് । വി॑ഷ്ണുവേ । അ॒തി । പ്രേ॒തി ।
 അ॒യച്ച॑ത് । തത് । വി॑ഷ്ണുഃ । പ്ര॒തീ॒തി । അ॒ഗൃ॑ഹ്ണാത് ।
 അ॒സ്മാ॒സി । ഇ॒ന്ദ്രഃ । ഇ॒ന്ദ്രിയം । ദ॒ധാ॒തു । ഇ॒തി । യത് । ത്രിഃ ।
 പ്രേ॒തി । അ॒യച്ച॑ത് । ത്രിഃ । പ്ര॒ത്യഗൃ॑ഹ്ണാദി॒തി
 പ്ര॒തി - അ॒ഗൃ॑ഹ്ണാത് । തത് । ത്രി॒ധാതോ॑രി॒തി

ത്രി - ധാതോഃ | ത്രിധാതുത്വമിതി ത്രിധാതു - ത്വം | യത് |
 വിഷ്ണുഃ | അന്വതിഷ്ഠതേത്യനു-അതിഷ്ഠത | വിഷ്ണവേ | അതി |
 പ്രേതി | അയച്ചത് | തസ്മാത് |

ഐന്ദ്രാവൈഷ്ണവമിത്യന്ദ്രാ - വൈഷ്ണവം | ഹവിഃ |
 ഭവതി () | യത് | വൈ | ഇദം | കിം | ച | തത് | അസ്മൈ |
 തത് | പ്രേതി | അയച്ചത് | ഋചഃ | സാമാനി | യജുഃഷി |
 സഹസ്രം | വൈ | അസ്മൈ | തത് | പ്രേതി | അയച്ചത് |
 തസ്മാത് | സഹസ്രദക്ഷിണമിതി സഹസ്ര - ദക്ഷിണം |

42 (71) പ്രവണം - വിഷ്ണുർ - വാ ഇദ - മിദ - മഹം
 യോ - ഭവ - ത്യേക വിശ്ശതിശ്ച (A12)

2.4.13.1

ദേവാ വൈ രാജന്യോ-ജായമാനാ-ദബിദയു-സ്മന്തരേവ
 സന്തം ദാമ്നാ ചപ്രാദന്മി സ വാ ഏഷോപോണ്യോ ജായതേ
 യദ്-രാജന്യോ യദാ ഏഷോപോണ്യോ ജായേത
 വൃത്രാൻ ഏവ ശ്വരേദ്യം കാമയേത രാജന്യമനപോണ്യോ
 ജായേത വൃത്രാൻ ഏവ ശ്വരേദിതി തസ്മാ ഏതമൈന്ദ്രാ
 ബാർഹസ്സത്യം ചരും നിർവപേദൈന്ദ്രോ വൈ രാജന്യോ
 ബ്രഹ്മ ബൃഹസ്സതിർ ബ്രഹ്മണൈവൈനം ()

ദാമോഽപോഽന്ദനാൻ മുഞ്ചതി ഹിരണ്മയം ദാമ ദക്ഷിണാ
സാക്ഷാദേവൈനം ദാമോഽപോഽന്ദനാൻ മുഞ്ചതി । 43

2.4.13.1 - Padam

ദേവാഃ । വൈ । രാജന്യാത് । ജായമാനാത് । അബിദയുഃ ।
തം । അന്തഃ । ഏവ । സന്തം । ദാമ്നാ । അപേതി । ഔഽന്ദൻ ।
സഃ । വൈ । ഏഷഃ । അപോബു ഇത്യപ- ഉബുഃ । ജായതേ ।
യത് । രാജന്യഃ । യത് । വൈ । ഏഷഃ । അനപോബു
ഇത്യനപ-ഉബുഃ । ജായേത । വൃത്രാൻ । ഏന്ന് । ചരേത് । യം ।
കാമയേത । രാജന്യം । അനപോബു ഇത്യനപ - ഉബുഃ ।
ജായേത । വൃത്രാൻ । ഏന്ന് । ചരേത് । ഇതി । തസ്മൈ ।
ഏതം । ഐന്ദ്രാ ബാർഹസ്സത്യമിത്യൈന്ദ്രാ-ബാർഹസ്സത്യം ।
ചരും । നിരിതി । വപേത് । ഐന്ദ്രഃ । വൈ । രാജന്യഃ । ബ്രഹ്മ ।
ബൃഹസ്സതിഃ । ബ്രഹ്മണാ । ഏവ । ഏനം () । ദാമഃ ।
അപോഽന്ദനാദിത്യപ - ഉഽന്ദനാത് । മുഞ്ചതി । ഹിരണ്മയം ।
ദാമ । ദക്ഷിണാ । സാക്ഷാദിതി സ - അക്ഷാത് ।
ഏവ । ഏനം । ദാമഃ । അപോഽന്ദനാദിത്യപ - ഉഽന്ദനാത് ।
മുഞ്ചതി । 43 (62) (ഏനം - ദ്വാദശ ച) (A13)

2.4.14.1

നവോ॑നവോ॑ ഭ॒വതി॑ ജായ॑മാനോ॑ഹ്നാ॑ം കേതു॑രുഷ॒സാ
മേ॒ത്യഗ്രേ॑ । ഭാ॒ഗം ദേ॒വേഭ്യോ॑ വി॒ദ്യാത॑യാൻ പ്ര॒ചന്ദ്ര॑മാ॒സ്തിര॑തി
ദീ॒ർഘ॑മായുഃ । യമാ॑ദി॒ത്യാ അ॑ശ്ശു॒മാപ്യാ॑യ॒ന്തി യ॑ക്ഷി॒ത-
മ॒ക്ഷി॑തയഃ പി॒ബ॑ന്തി । തേ॒ന നോ॑ രാജാ॒ വരു॑ണോ
ബൃ॒ഹ॒സ്പതി॑രാ പ്യാ॒യ॒ന്തു ഭു॑വ॒ന॒സ്യ ഗോ॑പാഃ । പ്രാ॒ച്യാം
ദി॒ശി ത്വമി॑ന്ദ്രാ॒സി രാജോ॑തോദീ॒ച്യാം വൃ॑ത്രഹ॒ൻ
വൃ॑ത്രഹാ॒സീ । യ॒ത്ര യ॑ന്തി സ്രോ॒ത്യാസ്ത - [] 44

2.4.14.1 - Padam

ന॒വോ॑ന॒വ ഇ॑തി ന॒വഃ - ന॒വഃ । ഭ॒വ॒തി । ജായ॑മാ॒നഃ ।
അ॒ഹ്നാ॑ം । കേ॒തുഃ । ഉ॒ഷ॒സാ॑ം । ഏ॒തി । അ॒ഗ്രേ॑ । ഭാ॒ഗം ।
ദേ॒വേഭ്യഃ॑ । വീ॒തി । ദ॒ധാ॑തി । ആ॒യ॒ന്നി॒ത്യാ - യ॑ൻ । പ്രേ॒തി ।
ച॒ന്ദ്ര॑മാഃ । തി॒ര॒തി । ദീ॒ർഘ॑ം । ആ॒യുഃ । യം । ആ॒ദി॒ത്യാഃ ।
അ॑ശ്ശു॒ം । ആ॒പ്യാ॒യ॒ന്തി॒ത്യാ - പ്യാ॑യ॒ന്തി । യം ।
അ॒ക്ഷി॑തം । അ॒ക്ഷി॑തയഃ । പി॒ബ॑ന്തി । തേ॒ന । നഃ । രാജാ॑ ।
വരു॑ണഃ । ബൃ॒ഹ॒സ്പതിഃ॑ । ഏ॒തി । പ്യാ॒യ॒ന്തു । ഭു॑വ॒ന॒സ്യ ।
ഗോ॑പാ ഇ॒തി ഗോ॑ - പാഃ । പ്രാ॒ച്യാം । ദി॒ശി । ത്വം । ഇ॒ന്ദ്ര ।
അ॒സി । രാജാ॑ । ഉ॒ത । ഉദീ॑ച്യാം । വൃ॑ത്രഹ॒ന്നി॒തി

വൃ॒ത്ര - ഹ॒ന് | വൃ॒ത്രഹേ॑തി വൃ॒ത്ര - ഹാ॑ | അ॒സി॒ | യ॒ത്ര॑ |
 യ॒ന്തി॑ | സ്രോ॒ത്യാഃ॑ | തത് | **44 (50)**

2.4.14.2

-ജ॒ജി॒തം തേ॑ ദ॒ക്ഷി॒ണതോ॑ വൃ॒ഷഭ॑ ഏ॒ധി ഹ॒വ്യഃ॑ |
 ഇ॒ന്ദ്രോ॑ ജ॒യാതി॑ ന പ॒രാ ജ॒യാതാ॑ അ॒ധിരാ॑ജോ രാജ॒സു
 രാജ॒യാതി॑ | വി॒ശ്വാ ഹി॑ ഭൂ॒യാഃ പൃ॒തനാ॑ അ॒ഭിഷ്ടീ॑രു॒പസ॑ദ്ഭ്യോ
 നമ॒സ്യോ॑ യ॒ഥാഽസ॑ത് | അ॒സ്യേ॒ഭേവ॑ പ്ര॒രിരി॑ചേ മ॒ഹി॒ത്വം ദി॒വഃ
 പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാഃ പ॒ര്യന്ത॑രി॒ക്ഷാത് | സ്വ॒രാ॒ധി॒ന്ദ്രോ॑ ദമ॒ ആ
 വി॒ശ്വഗു॑ർതഃ സ്വ॒രിര॑മ॒ത്രോ വ॒വക്ഷേ॑ ര॒ണായ॑ | അ॒ഭി താ॑
 ശൂ॒ര നോ॑നു॒മോഽഭു॑ഗ്ധാ ഇ॒വ ധേ॒നവഃ॑ | ഇ॒ൗശാ॑ന- [] **45**

2.4.14.2 - Padam

ജി॒തം | തേ॑ | ദ॒ക്ഷി॒ണതഃ॑ | വൃ॒ഷഭഃ॑ | ഏ॒ധി | ഹ॒വ്യഃ॑ |
 ഇ॒ന്ദ്രഃ | ജ॒യാതി॑ | ന | പ॒രേതി॑ | ജ॒യാതേ॑ | അ॒ധിരാ॑ജ
 ഇ॒ത്യധി॑ - രാജഃ | രാജ॒സിതി॑ രാജ - സു | രാജ॒യാതി॑ |
 വി॒ശ്വാഃ | ഹി॑ | ഭൂ॒യാഃ | പൃ॒തനാഃ॑ | അ॒ഭിഷ്ടീഃ॑ |
 ഉ॒പസ॑ദ്ഭ്യ ഇ॒ത്യുപ॑ - സ॒ഭ്യഃ | നമ॒സ്യഃ॑ | യ॒ഥാ | അ॒സത് |
 അ॒സ്യ | ഇത് | ഏ॒വ | പ്രേ॒തി | രി॒രിചേ॑ | മ॒ഹി॒ത്വമി॑തി
 മ॒ഹി - ത്വം | ദി॒വഃ | പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാഃ | പ॒രീതി॑ | അ॒ന്തരി॑ക്ഷാത് |
 സ്വ॒രാ॒ധി॒തി സ്വ॑ - രാട് | ഇ॒ന്ദ്രഃ | ദമേ॑ | ഏ॒തി | വി॒ശ്വഗു॑ർത

ഇതി॑ വി॒ശ്വ-ഗു॒ർതഃ॑ । സ്വ॒രിഃ । അ॒മ॒ത്രഃ॑ । വ॒വ॒ക്ഷേ॑ । ര॒ണായ॑ ।
അ॒ഭീ॒തി॑ । ത്വാ॑ । ശു॒ര । നോ॒നുമഃ॑ । അ॒ദു॒ഗ്ധാഃ॑ । ഇ॒വ ।
ധേ॒നവഃ॑ । ഇ॒ൗശാ॑നം । **45 (50)**

2.4.14.3

-മ॒സ്യ ജഗ॑തഃ സു॒വർദ്ധ്യ॑ശമീ॒ശാ॒നമി॑ന്ദ്ര ത॒സ്ഥുഷഃ॑ । താ॒മി॒ദ്ധി
ഹ॒വാമ॑ഹേ സാ॒താ വാ॑ജ॒സ്യ കാ॑രവഃ । ത്വാ॒ം വൃ॑ത്രേ॒ഷി॒ന്ദ്ര
സ॒ത്പ॑തിം ന॒രസ്ത്വാ॑ം കാ॒ഷ്ടാ॒സ്വർവ॑തഃ । യദ് ദ്യാ॒വ ഇ॒ന്ദ്ര തേ॑
ശ॒തം ശ॒തം ഭൂ॑മീ॒രുത॑ സ്യുഃ । ന ത്വാ॑ വ॒ജ്രി॒ന്മ് സ॒ഹ॒സ്രം
സൂ॒ര്യാ അ॒നു ന ജാ॑തമ॒ഷ്ട രോ॑ദ॒സീ । പി॒ബാ സോ॑മമി॒ന്ദ്ര
മ॒ന്ദതു॑ ത്വാ॒ യന്തേ॑ സു॒ഷാ॒വ ഹ॒ര്യശാ॑ദ്രിഃ । **46**

2.4.14.3 - Padam

അ॒സ്യ । ജഗ॑തഃ । സു॒വർദ്ധ്യ॑ശമീ॒തി സു॒വഃ - ഭൂ॒ശം ।
ഇ॒ൗശാ॑നം । ഇ॒ന്ദ്ര । ത॒സ്ഥുഷഃ॑ । ത്വാ॒ം । ഇ॒ത് । ഹി॑ ।
ഹ॒വാമ॑ഹേ । സാ॒താ । വാ॑ജ॒സ്യ । കാ॑രവഃ । ത്വാ॒ം ।
വൃ॑ത്രേ॒ഷു । ഇ॒ന്ദ്ര । സ॒ത്പ॑തിമി॒തി സ॒ത് - പ॑തിം । ന॒രഃ ।
ത്വാ॒ം । കാ॒ഷ്ടാ॒സു । അ॒ർവ॑തഃ । യ॒ത് । ദ്യാ॒വഃ । ഇ॒ന്ദ്ര । തേ॑ ।
ശ॒തം । ശ॒തം । ഭൂ॑മീഃ । ഉ॒ത । സ്യുഃ॑ । ന । ത്വാ॑ । വ॒ജ്രി॒ന് ।
സ॒ഹ॒സ്രം । സൂ॒ര്യാഃ॑ । അ॒നി॒തി । ന । ജാ॑തം । അ॒ഷ്ട ।
രോ॑ദ॒സീ ഇ॒തി॑ । പി॒ബ । സോ॑മം । ഇ॒ന്ദ്ര । മ॒ന്ദതു॑ । ത്വാ॑ । യം ।

തേ | സുഷാ॑വ് | ഹ॒ര്യശോ॑തി ഹ॒രി - അ॒ശ്വ | അ॒ദ്രിഃ | 46 (50)
2.4.14.4

സോ॒തൂർബാ॑ഹു॒ഭ്യാഽ സു॑യ॒തോ നാ॑ർവാ | രേ॒വതീ॑ർനഃ
സ॒ധമാ॑ദ ഇ॒ന്ദ്രേ സ॑ന്തു തു॒വിവാ॑ജാഃ | ക്ഷു॒മന്തോ യാ॑ദി॒ർമദേ॑മ |
ഉ॒ദഗ്നേ॑ ശു॒ചയ॑സ്തവ വി ജ്യോ॒തിഷോ॑ ദു॒ത്യം ജാ॑തവേ॒ദസഽ
സ॒പ്ത ത്വാ॑ ഹ॒രിതോ॑ രഥേ॒ വഹ॑ന്തി ദേ॒വ സൂ॑ര്യ |

ശോ॒ചിഷ്ഠേ॑ശം വി॒ചക്ഷ॑ണ | ചി॒ത്രം ദേ॒വാനാ॑മു॒ദഗാ॑ദനീ॒കം
ചക്ഷു॑ർമി॒ത്രസ്യ॑ വരു॒ണസ്യ॑ാഗ്നേഃ | ആ॒പ്രാ ദ്യാ॑വാ॒പൃഥ്വി॑വീ
അ॒ന്തരി॑ക്ഷഽ സൂ॒ര്യ ആ॒ത്മാ ജഗ॑തസ്ത॒സ്ഥുഷ - [] 47

2.4.14.4 - Padam

സോ॒തൂഃ | ബാ॑ഹു॒ഭ്യാമി॑തി ബാ॒ഹു - ഭ്യാം | സു॑യ॒ത ഇ॒തി
സു - യ॒തഃ | ന | അ॑ർവാ | രേ॒വതീ॑ഃ | നഃ | സ॒ധമാ॑ദ ഇ॒തി
സ॒ധ - മാ॑ദഃ | ഇ॒ന്ദ്രേ | സ॑ന്തു |
തു॒വിവാ॑ജാ ഇ॒തി തു॒വി-വാ॑ജാഃ | ക്ഷു॒മന്തഃ | യാ॑ദിഃ | മദേ॑മ |
ഉ॒ദിതി॑ | അ॒ഗ്നേ | ശു॒ചയഃ | തവ॑ | വീ॒തി | ജ്യോ॒തിഷാ॑ |
ഉ॒ദിതി॑ | ഉ॒ | ത്യം | ജാ॑തവേ॒ദസമി॑തി ജാ॒ത-വേ॒ദസം | സ॒പ്ത |
ത്വാ॑ | ഹ॒രിതഃ | രഥേ॑ | വഹ॑ന്തി | ദേ॒വ | സൂ॑ര്യ |
ശോ॒ചിഷ്ഠേ॑ശമി॒തി ശോ॒ചിഃ - കേ॒ശം | വി॒ചക്ഷ॑ണേതി

വി - ചക്ഷണ | ചിത്രം | ദേവാനാം | ഉദിതി | അഗാത് |
 അനീകം | ചക്ഷുഃ | മിത്രസ്യ | വരുണസ്യ | അഗ്നേഃ | ഏതി |
 അപ്രാഃ | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ |
 അന്തരിക്ഷം | സൂര്യഃ | ആത്മാ | ജഗതഃ | തസ്മാഷഃ | 47 (50)

2.4.14.5

ശ്വ | വിശ്വേ ദേവാ ജ്ഞാപ്യായ ജ്ഞാദിർ ഹവനശ്രുതഃ |
 ജുഷന്താം യുജ്യം പയഃ | വിശ്വേ ദേവാഃ ശൃണുതേമഹം
 മേ യേ അന്തരിക്ഷേ യ ഉപ ദൃവിഷ്യ | യേ അഗ്നിജിഹ്വാ ഉത
 വാ യജത്രാ ആസദ്യാസ്മിൻ ബർഹിഷി മാദയധാം | 48

2.4.14.5 - Padam

ച | വിശ്വേ | ദേവാഃ | ജ്ഞാപ്യായ ഇത്യുത - വ്യയഃ |
 ജ്ഞാദിരിത്യുത - ഭിഃ | ഹവനശ്രുത ഇതി ഹവന - ശ്രുതഃ |
 ജുഷന്താം | യുജ്യം | പയഃ | വിശ്വേ | ദേവാഃ | ശൃണുത |
 ഇമം | ഹവം | മേ | യേ | അന്തരിക്ഷേ | യേ | ഉപേതി |
 ദൃവി | സ്ഥ | യേ | അഗ്നിജിഹ്വാ ഇത്യഗ്നി - ജിഹ്വാഃ | ഉത |
 വാ | യജത്രാഃ | ആസദ്യേത്യാ - സദ്യ | അസ്മിൻ |
 ബർഹിഷി | മാദയധാം | 48 (30)

(ത - ദീശാന്ത - മദ്വി - സ്മാഷ - സ്മിശ്ശ) (A14)

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(ദേവാ മനുഷ്യാ - ദേവസുരാ അബ്രുവൻ -
ദേവാസുരാസ്മേഷാം ഗായത്രി - പ്രജാപതിസ്താ യത്രാഃ -
ഗേ ഗോഭിഃ - ചിത്രയാ - മാരുതം - ദേവാ വസവ്യാ അഗേ -
- മാരുതമിതി - ദേവാ വസവ്യാ ദേവാഃ ശർമണ്യാഃ -
സർവാണി - തപ്ത്വാ ഹതപുത്രോ - ദേവാ വൈ രാജന്യാൻ -
നവോനവ - ശ്ചതുർദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ദേവാ മനുഷ്യാഃ - പ്രജാം പശുൻ - ദേവാ വസവ്യാഃ -
പരിദധുദിദ- മസ്ഥ്യ - ഷ്ടാ ചതാരിശ്ശത്)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 2:-

(ദേവാ മനുഷ്യാ - മാദധധാം)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം പദ പാഠേ
ദിതീയകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 2 – Prasanam 4 – TS 2.4

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	204
Anuvakam 2	4	199
Anuvakam 3	3	145
Anuvakam 4	3	153
Anuvakam 5	2	88
Anuvakam 6	2	112
Anuvakam 7	2	92
Anuvakam 8	2	120
Anuvakam 9	4	179
Anuvakam 10	3	171
Anuvakam 11	6	280
Anuvakam 12	7	371
Anuvakam 13	1	62
Anuvakam 14	5	230
Total →	48	2406

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.